

ΤΟ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΩΤΩΝ — ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

αμ. 709 1

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Κωνσ. Αδύγρης
Κυρ. Σ. Αρβανίτης
Ευθ. Ν. Γουργουρης
Διον. Κ. Κατσανάκης
Γω. Δ. Μητρόπουλος
Δημ. Μαστορίκος
Γω. Ε. Μιχόπουλος
Ήλ. Παπαλάιος
Ρήγ. Δ. Ρηγόπουλος
Γραφεία
Μπουμπουλίνας 9α
Πειραιά

ΟΙ ΣΚΟΠΟΙ ΜΑΣ

Όταν ένα απόβραδο του παρελθόντος Ιανουαρίου εις ένα φιλόξενο Γαλαξειδιώτικον φαρμακείον είχαν συγκεντρωθεί μερικοί συμπατριώται και μέσα από την ψυχή των είχε ξεσπάσει ο πόθος της ανασυγκροτήσεως του παλαιού συνδέσμου μας, μαζί με τον θερμόν πόθον των αυτών εξεδηλώθη και μία σκέψις. Η σκέψις της εκδόσεως μίας μικράς εφημερίδος, προϋποθέσεως απαραίτητου διὰ την επιτυχίαν των κυρίων σκοπών της ανασυγκροτήσεως αὐτῆς. Σκοπῶν, οἱ ὅποιοι δὲν ἔμποδίζουν ἀπολύτως ἄλλο, ἢ εἰς τὴν ὕλικήν καὶ ἠθικὴν κατὰ τὸ δυνατόν ἀνόρθωσιν τοῦ τόπου.

Καὶ ἐφαντάσθη ἡ πρώτη αὐτῶν συμπολιτῶν μας συγκεντρώσις τὴν μικρὰν αὐτὴν εφημερίδα ξένην πρὸς πολιτικὰς, πολιτικακὰς ἢ κοινοβουλευτικὰς προτιμήσεις. Χωρὶς γλωσσολογικὰς αἰρέσεις. Ὅργανον τῶν γαλαξειδιωτικῶν συμφερόντων καὶ μόνον. Κρίκον πατριωτικῆς ἀλληλεγγύης τῶν ἐδῶ. Μέσον συνεχοῦς ἐπαφῆς τῶν ἐδῶ με τοὺς ἐν τῇ ξένῃ διαβιούοντας συμπατριώτας μας. Μὲ σύνθημα καὶ ἔμβλημα ἓν καὶ μόνον. «Τὸ Γαλαξειδί ὑπεράνω ὅλων».

Καὶ ὅταν πλέον εἶχε πραγματοποιηθῆ τὴν 30ὴν Ἰουνίου ἡ πρώτη γενικὴ συνέλευσις τῶν παλαιῶν μελῶν τοῦ Συνδέσμου καὶ εἶχεν ἀναδειχθῆ τὸν νέον Διοικητικὸν τοῦ Συμβουλίου, τὸ Συμβούλιον τοῦτο, τὸ σημερινόν, δὲν ἠθέλησε νὰ ἀπομακρυνθῆ καθόλου ἀπὸ τὴν ἀρχικῶς χαραχθεῖσαν γραμμὴν. Ἐκάλεσεν ὅλους ἐκείνους, οἱ ὅποιοι θὰ ἤμποροῦσαν ἐν προκειμένῳ νὰ τὸ βοηθήσουν. Καὶ νὰ λοιπὸν ἀπὸ σήμερον σὰς παραδίδομεν τὴν μικρὰν μας εφημερίδα αὐτὴν «Τὸ Γαλαξειδί», ὅπως τὴν ὠνομάσαμεν. Τὴν ἐμπιστευόμεθα εἰς τὴν στοργὴν ὅλων σας. Καὶ θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὅλοι θὰ τὴν περιμένετε κάθε νέαν φορὰν ὀλοῦν καὶ με περισσοτέραν λαχτάρων.

Ἄλλ' ἡ εφημερίς αὐτὴ δὲν ὑπῆρξεν εἰς τὰς σκέψεις μας μονάχα ἕνας ἀπλόος σκοπός. Ὑπῆρξε καὶ ἕνα μεγάλον μέσον. Μέσον πραγματοποιήσεως ὅλων τῶν καταστατικῶν μας σκοπῶν.

Ἡ ἀρωγῆ, ἠθικῆ τε καὶ ὕλικῆ, παντὸς συμπολίτου μας, ὃ πουδῆποτε καὶ ἐὰν εὐρίσκηται, ἀρκεῖ νὰ ἔχη ἀνάγκην τοιαύτης. Ἡ προώθησις τῆς μελέτης ὅλων τῶν ἐνδιαφερόντων τῶν τόπων ζητημάτων. Ἡ συνέχισις κατὰ τὸν δυνατόν τρόπον τῶν διακοπεῶν ἀπὸ ἐτῶν ἀνασκα-

φῶν. Προσπάθεια ἐξελιξεως τοῦ τόπου εἰς κέντρον παραθερισμοῦ. Ὁλοκλήρωσις τοῦ ἡμιγυμνασίου Γαλαξειδίου. Ἀνάδειξις τῶν νέων. Ἀνάηψις τοῦ τόπου ἀπὸ τὴν εἰς ἡμᾶς καὶ πάλιν περιέπεσεν ἀπὸ ἐτῶν πολιτικῆν ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ ἀφάνειαν. Καὶ δευτερευόντα ἀκόμη ἄλλα.

Ὅλα αὐτὰ ἀδικομισητῆτα καταλέγονται μεταξὺ τῶν βασικῶν σκοπῶν μας.

Ἄλλὰ ὑπάρχουν ἐκεῖς ἀπὸ τὰ ζητήματα ὅλα αὐτὰ πρὸς ἱκανοποίησιν ἀκόμη καὶ κατὰ ἄλλα. Κάποιοι ἀσίγαστοι πόθοι. Πόθοι ἱεροί, πόθοι καὶ ἡμῶν, ποὺ εὐρισκόμεθα ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἐκείνων, ποὺ ὑπῆρξαν πρὸ ἡμῶν. Ἀσφαλῶς καὶ ἐκείνων, ποὺ θὰ ἔλθουν κατόπιν ἀπὸ ἡμᾶς. Ἡ συγγραφὴ τῆς ἱστορίας, τῆς μικρᾶς μὲν πλὴν μεγάλης εἰς δόξαν καὶ ἔθνικὰς θυσίας ἰδιαίτερας μας πατρίδος.

Καὶ τὸ σημερινὸν Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Συνδέσμου θέλει νὰ σὰς βεβαιώσῃ ἀπὸ τῶρα ὅτι τρέφει τὴν ὡραίαν φιλοδοξίαν νὰ κάμῃ καὶ ἐδῶ αὐτὴν πρώτην ἀρχήν.

Ἄλλὰ προτὸν στραφόμεν πρὸς τοὺς ἀπωτέρους σκοποὺς μας αὐτοὺς θὰ προσπαθῶμεν νὰ κάμωμεν καθολικὴν πλεον τὴν συνείδησιν ὅτι ἡ συμμετοχὴ κάθε Γαλαξειδιώτου εἰς τὸν ἀνασυγκροτηθέντα ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς Συνδέσμου καὶ ἡ σπουδαίως μαζῶν τοῦ συνεργασίᾳ δὲν ἀποτελεῖ πλέον ἀπλῶς ἕνα δικαίωμα, τὸ ὅποιον ὁ καθένας μας θὰ ἡμπορῆ ἐλευθερὰ νὰ ἐνασκήῃ ἢ νὰ μὴ ἐνασκήῃ, ἀλλὰ μίαν ὑποχρέωσιν τὴν ὅποιαν δὲν θὰ ἡμπορῆ με καμμίαν πρόφασιν καὶ χωρὶς τύψεις νὰ ἀποφύγῃ.

Ἐγίνεν αὐτὸ; Τότε θὰ ἡμποροῦμεν ὅλοι μαζῶν, πιασμένοι χερί με χερί, νὰ προχωρήσωμεν καὶ ἀσφαλῶς θὰ φθάσωμεν ἐκεῖ, ὅπου διὰ τὴν ἰδιαίτην μας πατρίδα ὅλοι ὄνειρεύομεθα.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ σκοποὶ μας. Οἱ ἐγγύς καὶ οἱ ἀπώτεροι. Οἱ φανεροὶ καὶ οἱ ἐνδόμυχοι.

Ἄλλὰ δὲν ἦλθε δι' ὅλους αὐτὰς τὰς ἐξορμήσεις ἢ κατάλληλος ἀκόμη ὡρα. Καὶ ὅταν θὰ ἔλθῃ — καὶ θὰ ἔλθῃ ἀσφαλῶς κάποτε διὰ τὴν κάθε μίαν ἀπὸ αὐτὰς με τὴν σειράν της χωριστὰ — εἴμεθα γεμάτοι ἐλπίδα ὅτι τότε ὅλοι, ὅπουδήποτε καὶ ἐὰν εὐρίσκεισθε, συμπατριώται, καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ περισσότερον ἀπόμακρα ἄκρα τῶν πέντε ἡπείρων, θὰ σπεύσητε πρόθυμοι εἰς ἕνα μεγαλειόδη καὶ συνειδητὸν καὶ ἔμπρακτον πανγαλαξειδιωτικὸν συναγερμόν.

ΤΟ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ

ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΝ, Ἰανουάριος, (τοῦ ἀναπαυμένου μας).— Πρὸ ἡμερῶν ἐλήφθη εἰς τὴν Κοινότητα Γαλαξειδίου παρὰ τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Νέας Ζηλανδίας κ. ΦΡΕΖΕΡ καὶ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ 2ου Ἐκστρατευτικοῦ Σώματος Στρατηγοῦ ΦΡΕΥΜΠΕΡΓ τὸ ἀκόλουθον μῆνυμα:

«Σὰς ἀπευθύνω τὸ σύντομον αὐτὸ μῆνυμα διὰ νὰ σὰς εἰπῶ πόσον ἡ Κυβέρνησις καὶ ὁ λαὸς τῆς Νέας Ζηλανδίας εἶναι εὐγνώμων πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος. Ἐνθυμούμεθα ὅλοι ὅσα ἐκάματε διὰ νὰ βοηθήσητε τοὺς Νεοζηλανδοὺς στρατιώτας, οἱ ὅποιοι ἔμειναν ὀπίσω ὅταν ἡ χώρα σας κατελήφθη ἀπὸ τὸν γερμανικὸν στρατόν, τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1941. Ἐχομεν

βαθεῖαν συναίσθησιν τῆς υποχρεώσεως τῆς Ν. Ζηλανδίας πρὸς τοὺς γενναίους τοὺτους Ἑλληνας διὰ τὸ θάρρος καὶ τὴν αὐτοθυσίαν των. Εἰς σὰς προσωπικῶς ἐπιθυμῶ νὰ εἰπῶ, ὅτι οὐδέποτε θὰ λησμονήσωμεν αὐτὸ ποὺ ἐκάματε. Γνωρίζομεν, ὅτι ἐνεδύσατε καὶ ἐθρέψατε τοὺς ἀνδρας μας, ὅταν σεῖς οἱ ἴδιοι ἐσπερίσθητε καὶ τοῦτο πράττοντες ὑπεφέρατε καὶ ἐκινδυνεύσατε. Δι' ὅλα αὐτὰ εἴμεθα βαθῶς ἐυγνώμονες. Σὰς ἀπευθύνω τὰς εὐλικρινεστέραις εὐχάς διὰ τὴν εὐτυχίαν καὶ εὐημερίαν τῆς χώρας Σας ἀπὸ τοῦ φίλου καὶ συναδέλφου σας ἐκ Νέας Ζηλανδίας».

Τὸ ἱστορικώτατον αὐτὸ μῆνυμα γιὰ τὴν Κοινότητά μας τοποθετηθὲν ἐντὸς πολυτελοῦς

Γραφικὴ ἄποψις τοῦ Γαλαξειδίου ἀπὸ τὴν Πέρα—Πάντα.

Εὐχόμεθα...

Διὰ τὸν καινούριον χρόνον ἡ εφημερίς μας διαβιβάζει τὰς καλύτερας εὐχὰς τῆς εἰς ὅλους τοὺς συμπολίτας μας Γαλαξειδιώτας καὶ τὰς οἰκογενεῖας των.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ ΣΤΟ "ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ"

Ἀγαπητοὶ Συμπολίται,
Με ξεχωριστὴν χαρὰν ἐπαυμῶ νὰ χαρῆσω τὴν ἔκδοσιν τοῦ «Γαλαξειδίου», εφημερίδος ἡ ὅποια ὡς ὄργανον τοῦ Συνδέσμου Γαλαξειδίου τὴν θὰ διεκμηρεύη τὰ ἀσθήματα, τὰς βλῆψεις καὶ τὰ συμφέροντα τῆς ἰδιαίτερας πατρίδος μας καὶ ἡ ὅποια εἶναι προωρισμένη νὰ ἀποτελέσῃ τὸν συνεκτικὸν κρίκον με τὰ ξενιτευμένα παιδιὰ τοῦ τόπου μας. Ἐνα τέτοιον ὄργανον ποὺ θὰ κατορθῶνε νὰ συγκεντρώσῃ τὸν κοινὸν πόθον, ἀνεξαρτήτως κομματικῶν ἐπιδιώξεων καὶ ἰδεολογικῶν τάσεων, ὅλων τῶν Γαλαξειδιωτῶν πρὸς εὐημερίαν τῆς πατρίδος μας, πιστεύω ὅτι δὲν θὰ εἶχε μόνον ἠθικὴν σημασίαν ἀλλὰ καὶ ἀποτελεσματικότητά ἐνεργητικὴν. Τὰ άτομα παρεχόμεθα. Τὸ Γαλαξειδί μένει. Καὶ γιὰ μᾶς ποὺ φεύγομε καὶ διὰ τοὺς νέους ποὺ ἐρχοῦνται καὶ δι' ἐκείνους ἀκόμη ποὺ θὰ διαδεχθῶν καὶ αὐτοὺς, ἕνας πρῆπει νὰ εἶναι ὁ σκοπὸς μας καὶ τὸ σῶμα τῆς δράσεώς των: Τὸ Γαλαξειδί. Πρὸ παντὸς ὁ πόθος τῆς γεννήσεώς μας. Καὶ εἴμαι ἔββαιος ὅτι οἱ ἐκλεκτοὶ συμπολίται μας, οἱ ὅποιοι εὐκρινῶς, ἀνιδιοτελῶς καὶ προθυμῶς ἀνέλαθον νὰ ἐπιδιώξωσιν τὸν σκοπὸν αὐτόν, θὰ τὸν φέρουν εἰς πέρας, ὅπως εἴμαι ἐπίσης ἔββαιος ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξῃ κανεὶς Γαλαξειδιώτης ποὺ νὰ μὴ συνεργασθῇ διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἰδίου αὐτοῦ σκοποῦ.

Με βαθεῖαν ἐκτίμησιν
ΔΡΟΣΟΣ ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ
Πρόεδρος Κοινότητος
Γαλαξειδίου 25112/46

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΜΑΣ

Κρατήσατε τὰ φύλλα τοῦ «Γαλαξειδίου», ἀφοῦ τὰ διαβάσατε. Ἡμπορεῖ κάποτε νὰ σὰς χρησιμεύσουν εἰς κάτι.

Κορνίζη στολίζει τὴν αἴθουσα τῶν Συνεδριάσεων μαζί με τὸ σα ἱστορικὰ κειμήλια.

Τὸ μῆνυμα ἀνωθεν φέρει τὴν σημαίαν τῆς Νέας Ζηλανδίας καὶ εἰς στέφανον ἐκ δάφνης χρυσοποίκιλον τὰ ἀρχικὰ γράμματα Ν. Ζ. ἐντὸς τοῦ στεφανίου, εἶναι δὲ πολυτελῶς ἐκτυπωμένον καὶ ἀπευθύνεται στὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κοινότητος Γαλαξειδίου.

Ε. Η. Κ.

Η ΣΥΜΒΟΛΗ

ΤΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Ἀθόρυβα εἰς τὸ πέραςμα τῶν χρόνων τὸ Γαλαξειδί συνεισφέρει γενναίαν τὴ συμβολὴν τοῦ σὲ κάθε κρίσιμη γιὰ τὸ Ἔθνος περίστασι.

Εἰς τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ἀντιμετωπίζει τὰ λεφούσια τῶν Τούρκων καὶ τὴν πυρπόλησιν τοῦ ἀξιόλογου ἐμπορικοῦ Στόλου τοῦ.

Ἀργότερα στὴ πολεμικῆ περίοδο τοῦ 1912—1922 ἀρκετὰ παιδιὰ θυσιάζουν τὴν ζωὴν των. Τὴν θυσίαν γιὰ τὸν Ἕλληνα ποὺ ἡ Κοινότης μας ἀπὸ χρόνια εἶχε στήσῃ στὴ γωστή πλατεία τοῦ Παληοπάζαρου, ποὺ κ' αὐτὴν πρὸς τιμὴν τῶν ἀληθμονήτων αὐτῶν νεκρῶν μας ὠνόμασε Πλατεία Ἡρώων.

Καὶ στὴ τελευταία δραματικῆ πολεμικῆ περιπέτεια ποὺ τέσσερα καὶ πλέον χρόνια συνεκτόνισε τὴν Ἑλλάδα, ἡ γεννετήριάς μας δὲν ὑπῆρξεν σὲ θυσίαν. Ἡ θυσίαν δὲν εἶναι μικρὰς.

Ἐθεώρησα λοιπὸν ὅτι θ' ἀποτελοῦσε σοβαρὴ παράλειψιν γιὰ τὴν Ἐφημερίδα μας, ἀνστὸ πρῶτο φύλλον τῆς δὲν ἐμνημόνευεν ὅσους πρόωρα ἔχασαν τὴν ζωὴν των καὶ ποὺ ἀποτελοῦν τὴν συμβολὴν τῆς γεννετήριάς μας στὰ ἰδανικά ποὺ ὁ τελευταῖος πόλεμος περιέκλειεν. Εἶναι αὐτὸ τὸ ὀλιγώτερον ποὺ ἡμποροῦμε νὰ κάμωμε, ὅσον εἶχαμε τὴν τύχην νὰ ἐπιζήσωμε.

Γι' αὐτὸ με βοήθησε ὁ εὐγενὴς καὶ ἀγνὸς πατριώτης μας Πρόεδρος τῆς Κοινότητος κ. Δρόσος Δροσόπουλος, μετὰ στοιχεῖα ποὺ μοῦ παρεχώρησε.

Ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ποὺ ἐλαβαν μέρος στὴ δημιουργίαν τοῦ Ἀλβανικοῦ κρηθωμάτος ἔχασαν τὴν ζωὴν των τέσσερα λεβεντόπαιδα.

Οἱ Ἀλικάρης Χαράλαμπος τοῦ Κυριάκου, Λογοθέτης Σωτήριος τοῦ Γεωργίου, Μαρδάρης Χρήστος τοῦ Εὐθυμίου, Ταμπάκοπουλος Θεοφάνης καὶ Τσαναφῆς Γεώργιος τοῦ Ἀνδρ.

Εὐρήκαν τὸν θάνατον ταξειδεύοντας καὶ πολεμῶντας τοὺς ἐχθρούς τῆς πατρίδος μας οἱ πλοίαρχοι Κουρεντῆς Ἰωάννης τοῦ Γεωργίου, Πεντρατζᾶς Ἠλίας τοῦ Σαζύρου καὶ Στίγκας Σπυρίδων τοῦ Παναγιώτου, οἱ μηχανικοὶ Καράλης Ἠλίας τοῦ Ἀνδρέου καὶ Λογοθέτης Μιχαὴλ καὶ ὡς μέλη πληρωμάτων οἱ Ἀγγουράς Ἀνδρέας τοῦ Ἰωάννου, Ἀνδρώνος Γρηγόριος τοῦ Θωμᾶ, Δεβιτάρης Ἠλίας τοῦ Μιχαήλ, Ζήσιμος Δημήτριος τοῦ Σπυρίδωνος

Κατῴσιος Δημήτριος τοῦ Ἀθανασίου, Νικολάου Νικόλαος τοῦ Σωτηρίου, Παναγιωτόπουλος Δημήτριος τοῦ Γεωργίου, Χαλδακιῆς Χαράλαμπος τοῦ Λαζάρου καὶ Χαρδαβέλλας Παντελῆς τοῦ Εὐθυμίου. Ὅλοι αὐτοὶ ἀπέθανον «μαχόμενοι» καὶ πιστοὶ στὴ παραδόσει των. ὡς Ἑλληνας καὶ Γαλαξειδιώτες.

Ἄλλ' ἀπὸ τὴν πολεμικὴν θεομηνίαν ἐχάθη καὶ ὁ Παντικός Ὀδυσσεὺς τοῦ Παναγιώτου κατὰ τὴν ἔκρηξιν τοῦ Ἀγγλικοῦ ἀτμοπλοίου στὸν λιμένα τοῦ Πειραιῶς τὴν 6ην Ἀπριλίου 1941, ἡ Κοῦλα Εὐθυμίου Βισβίκη, θύμα τοῦ βομβαρδισμοῦ τῶν Πατρῶν τὴν 28ην Ὀκτωβ. 1940, ὁ Πορτοῦλας Δημήτριος τοῦ Παναγιώτου, θύμα τοῦ βομβαρδισμοῦ Πειραιῶς τὴν 11ην Ἰανουαρίου 1944.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐχθρικής κατοχῆς οἱ Γερμανοὶ ἐξετέλεσαν τὸν Μαρτυρικὸν Θεόδωρον τοῦ Σπυρίδωνος — ἕνα παιδί 17 χρόνων — ὅπως τὴν ἴδιαν τύχην εἶχε καὶ ὁ Καρανικόλας Μιχαὴλ τοῦ Ἐμμανουὴλ εἰς τὴν Γερμανίαν, ὅπου τὸν εἶχαν μεταφέρει ὡς ὄμηρον.

Καὶ δὲν τελειῶνει ὡς ἐδῶ ὁ πένθιμος ἀπολογισμὸς τῶν θυμάτων τοῦ πολέμου.

Εἰς τὸν ἀγῶνα ἀντιστάσεως ἔχασαν τὴν ζωὴν των οἱ Νίκκος Χρήστος τοῦ Γεωργίου, Καραλιώτης Κωνσταντῆς τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ Μαρδάρης Ἀθανάσιος τοῦ Παναγιώτου.

Ἀπὸ τὴν πεινᾶν ἀπέθαναν εἰς τὸ Γαλαξειδί, σύμφωνα μετὰ τὰς πιστοποιήσεις τῶν ἰατρῶν, ἕκα τὸν πέντε (195) άτομα.

Προσθῆτω ὅτι σήμερον ὁ πληθυσμὸς τοῦ Γαλαξειδίου ἀποτελεῖται ἀπὸ 1.900 κατοίκους, ἐνὸς τὸ 1940 ἀπετελεῖτο ἀπὸ περισσότερους τῶν 2.500. Καὶ τὸ δυσάρεστον εἶναι ὅτι ἡ ἐλάττωσις εἰς πραγματικῶς κατοικοὺς εἶναι μεγαλύτερη ἀπ' ὅση φαίνεται. Διότι ὁ σημερινὸς ἀριθμὸς περιλαμβάνει καὶ κατοικοὺς τῶν γύρω χωριῶν, ἀπὸ τὰ ὅποια κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κατοχῆς ἔφυγαν καὶ ἄλλοι μονίμως, ἄλλοι προσωρινῶς ἔχουν ἐγκατασταθῆ στὸ Γαλαξειδί.

Ὅλους αὐτοὺς ποὺ κατὰ τὸν πόλεμον ἢ ἐξ αἰτίας τοῦ πολέμου ἐστερήθησαν τὴν ζωὴν των δὲν θὰ ξεχάσωμεν.

Σὰν χρέος ὅμως πολὺ μικρὸ ἐν σχέσει μετὰ τὴν θυσίαν των προβάλλει γιὰ ὅσους ἐπιζήσαν μετὰ προσφέρωμεν τὴν ἐνίσχυσίν μας καὶ τὴς δυνάμεις μας

Η ΝΑΥΤΙΚΗ ΑΚΜΗ ΤΟΥ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ

Όταν ξεκαθάριζε το Μπου γάζι της Πόλης και τα καράβια έμπαιναν ένα-ένα στο γραφικό στενό του Βοσπόρου, ή άσπρη κολώνα στο πλωριό άλμπουρο ξεχώριζε τα Γαλαξειδιώτικα. Και ήταν πολλά, πάρα πολλά για τη μικρή πολιτεία, που ρημαγμένη τώρα σέ κείνη την πυχή του Κορινθιακού αναζητάει με πόνο τις ευτυχιμένες ημέρες, που ποιος ξέρει αν θα ξαναβρούν πιά και όλα χτισμένα στον τόπο. Από μια στατιστική, που εξέπνευσε, απ' το νηογνώμονα της Ναυτικής Τραπέζης ο «Αρχάγγελος», που βγήκε στα 1878, σχετικά με την απόδοση κάθε ναυπηγικού κέντρου εκείνης της εποχής, και στην οποία πήρα για βάση τα πλοία επάνω από 200 τόνους καταμετρήσεως (300 κοντά βάρους), πρώτη έρχεται η Σύρα με 333 πλοία και ύστερα το Γαλαξειδί με 125. (Βέβαια δεν ήταν αυτά μόνον). Κατόπιν έρχονται οι Σπέτσαι με 55, και πολλά κάτω των 200 τόνων, έπειτα η Κάσος με 20, η Σκόπελος με 17, η Χίος με 13, ο Πειραιεύς με 10, η Σκιάθος με 10 ή Σάμος με 2, κι η Κύμη με 2. Στην Ίθιακη αναφέρονται 2 άνω των 100 τόνων ενώ στην Ύδρα και την Άνδρο ελάχιστα των 25 τόνων.

Καθώς βλέπει ο αναγνώστης το Γαλαξειδί έρχεται δεύτερο, αν όμως η Σύρα το ξεπερνούσε σε αριθμό, το Γαλαξειδί ενώ ξεπερνούσε σε ποιότητα κι' ενώ στη Σύρα εχτίζοντο ξένα πλοία, στο Γαλαξειδί εχτίζοντο ντόπια. Στο Γαλαξειδί ανήκει και η τιμή ότι εχτίστηκαν τα δύο μεγαλύτερα πλοία της εποχής. Το μπάρκο «Αίολος» του Κουζού 1200 τόνων, που χτίστηκε στα 1875 από μια ναυπηγική ιδιοφυία, τον ναυπηγό Παπαπέτρου, το οποίο σχέδια προτύπων πλοίων έβραβεύτηκαν σε δύο εκθέσεις των Αθηνών και εις μίαν της Βιέννης (τά σχετικά διπλώματα βρίσκονται στην κοινότητα) και το μπάρκο «Γραβιά» του Ιωάννου Μητροπούλου 1050 τόνων, που χτίστηκε στα 1880 από ένα ικανότατο επίσης ναυπηγό, τον Ιωάννη Κανάτα.

Η επανάσταση βρίσκεται το Γαλαξειδί με 40 πλοία κατά τον Σπυριδιώνα Τρικούνη ή 50 κατά τον Πούκεβιλ. Και έρχεται το έρωτημα, που μας προβάλλουν όσοι ξέρουν τη ναυτική ακμή του Γαλαξειδιού, αλλά δεν ξέρουν την ιστορία του. Γιατί ο στόλος του δεν φάνηκε ποθενά στη θαλασσινή έποποιία του 21, ενώ η δράσις στη στεριά των λεοντόθυμων κατοίκων του απέδειξε πως και ως κυβερνήται των πλοίων των θα έκαναν θαύματα; Ο λόγος είναι ότι πριν οι Γαλαξειδιώται προλάβουν να αποκριθούν στο μήνυμα των έπαναστατημένων νησιωτών, ο Τούρκος ναύαρχος Ίσμαήλ Γιβράλ Πασσάς απέκλεισε αιφνιδίσιστα με ολόκληρο το στόλο του το Γαλαξειδί έβγαλε πολύ στρατό, το έκαψε, έκαψε δε και τα καράβια του.

Ήρθε η άπελευθέρωση και οι Γαλαξειδιώται έδειξαν αξιοθαύμαστη ζωτικότητα, ξανάχτισαν σε λίγα χρόνια τη πόλη τους, διώρθωσαν τα οικονομικά τους και άρχισαν να ξαναχτίζουν το στόλο τους. Στα 1830 μετράει κι' άλλος 10 πλοία που τα έχτισαν στον Πειραιά και τη Ζάκυνθο. Θέλοντας όμως να άποχτήσουν δικά τους ναυπηγεία, καλούν τον ίδιο χρόνο απ' την Αίγινα το ναυπηγό Καλούδη κι' έτσι άνοιχται στην άγορά το πρώτο σκέρο.

Το χρυσάφι μπαίνει τώρα άφθονο στο Γαλαξειδί κι' οι ναυπηγεία δλο ένα και αυξάνουν κάθε χρόνο. Τότε άνοιγουν τα δυο άκόμα σκέρα, ένα στο Κεντρί κι' ένα στη Βλήχα. Τα χρόνια κυλάνε και το Γαλαξειδί

σ' ένα καινούργιο Ιδανικό, μια κοινή προσπάθεια αναζωογονήσεως του Γαλαξειδιού. Χρειαστούμεν γενιά και η ιστορία του τόπου μας.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ Σ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

δι μετράει πιά στα 1860 200 πλοία, πολλά ως 800 τόν. Άλλα σκέρα άνοιγονται άκόμα στα Καταλώνια και στη Βιστηρία, 16 πλοία πέφτουν τώρα κάθε χρόνο στη θάλασσα και στα 1875 έχει φθάσει πιά στη μεγαλύτερη του άκμή. Έως 300 πλοία από κάθε χωρητικότητα αυλακώνουν τις θάλασσες ως τα άκρότατα σημεία της Ύδρογειου, κι' άλλα μεταφέρουν σιτηρά απ' τη Μαύρη Θάλασσα, την Άζοφική και το Δούναβι, για τους λιμένες της Μεσογειου, της Ήπειρωτικής Ευρώπης, της Άγγλικής κι' άλλα διάφορα φορτία από τη Βόρειο και Νότιο Άμερική και την Άφρική, όσα δεν καταπίνει η Μαύρη Θάλασσα κι' ο Ωκεανός, ενώ δυο άλλα σφάλλειαι ή «Άδελφότης» και ή «Οι άσθη» τα άσφαλίζουν για τους κινδύνους της θάλασσας. Η άραία όμως εκείνη έποχή δεν κράτησε πολύ. Στα 1890 άρχίζει η παρακμή και στα 1903 πέφτει στη θάλασσα το τελευταίο μεγάλο καράβι. Η σκούνα του Νικολάου Κωστέλλου. Και το Γαλαξειδί αρχίζει να ξεπέφτει. Τα σκέρα σβύνουν ένα-ένα, τα μεγάλα πλοία των 800 και 1000 τόν. τα διαδέχονται τα λώβερ, αυτά οι μπρατσέρες κι' αυτά τα καϊκια. Και ύστερα ή έρήμωση. Τώρα, όταν ο ξένος έπισκεφθή το Γαλαξειδί και άντικρύση τα χορταριασμένα σκέρα του, σαν μισοσκεπασμένους τά φους απ' το χρόνο, το έρημο λιμάνι του, τους βουβούς δρόμους του, όπου ρημαγμένα άρχοντόσπιτα όρθώνουν το θλιβερό όγκο τους, σαν ξεχασμένα μνημεία μιας μακρινής έποχής, θα μελαγχολήσει. Γιατί ξέρει πως ή μικρή πολιτεία, που φαίνεται τώρα σαν πεθαμμένη, άλλοτε εύτοχουσε. Ήταν ή έποχή, που στο έρημο τώρα λιμάνι της 300 καράβια έφθωναν περήφανα τα θεώρατα κορμιά τους και την άνοιξη έφευγαν στους ώκεανούς για το εύτυχιμένο ταξίδι, ενώ στο Γιάννακι, στις Πούντες και το Ριζίκι, άντηγούσε το θλιβερό τραγούδι του χωρισμού. Αι Άνοιξεις όμως περνούν. Οι άβοι χρόνια τώρα περιμένουν το συγκινητικό πέραςμα. Έκεί δεν θα βουρκώσουν πιά εκεί. Και τα μαντήλια απ' τα όποια ο αντίπαλος έπαίρνε τον ψίθυρο του πόνου τώσαν καρδιών για να τον πάη μακριά, δεν θα κινηθούν πιά.....

Δ. Ε. ΧΑΡΔΑΒΕΛΛΑΣ

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΜΑΣ

Έπι τη εορτή του Άγ. Εϋθύμιου, την όποιαν ο Σύνδεσμος Γαλαξειδιωτών έχει καθιερώσει από πολλών ετών ως ετήσιαν εορτήν του, έτελέσθη και εφέτος εις τον έν Πειραιεί Ναόν του Άγιου Νικολάου μετά πάσης λαμπρότητος λειτουργία μετ' άρτοκλασίας. Το εκκλησίασμα άποτελούμενον από όλον σχεδόν τον έν Πειραιεί Γαλαξειδιωτικόν κόσμον, πρωτοστατώντος του φράου φράου, παρηκολούθησε την λειτουργίαν μετά κατανύξεως. Διά την έπιτυχίαν της εορτής δικαίως έπανος όφείλεται εις τους συμπλοιδιάς κυρίας και δεσποινίδας, οι όποιας δεν έφείσθησαν ουδενός κόπου και προ της εορτής και κατ' αυτήν.

ΤΑ «ΔΙΑΠΥΛΙΑ»

Υπό του καλού συμπλοίτου μας κ. Παναγ. Α. Παύλη και του κ. Α. Δ. Παπαδοπούλου έξεδόθη πρό τινος ύπό τον τίτλον τα «Διαπύλια» τεύχος άπολύτου χρησιμότητος σ' όσους άσχολούνται με τα φρολογικά ζητήματα των Δήμων. Τα Διαπύλια, ως γνωστόν, είναι ο δημοτικός φόρος ο εισπραττόμενος κατά την με ταφοράν προϊόντων από μιας εις άλλην δημοτικήν περιφέρειαν προς τατανάλωσιν. Άποτελεί αυτό ένα από τα σοβαρώτερα έσοδα των δήμων. Άλλά μολοντί λέγεται δημοτικός θεωρείται αντίδημοτικός και μάλιστα υπό όρισμένον βιομηχανικών έπαχθής. Περί της ανάγκης της διατηρήσεως των Διαπύλιον ή της άντικαταστάσεως του έσόδου δι' άλλον συστήματος ή μελέτη των κ.κ. Μπόνη και Παπαδοπούλου παρέχει πολύτιμα στοιχεία και πιστεύομεν ότι θα έλαίση σοβαρώς την προσοχήν όλων των ενδιαφερομένων.

Δ. ΚΑΤΣΑΝΑΚΗΣ

ΔΕΝ ΕΙΝΕ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΣ

Παρά την Άμερικανικήν στολήν, την όποιαν φέρει είναι Έλληνας. Και είναι Γαλαξειδιώτης ο κ. Ιωάννης Εϋθύμιου Βισθίνης, 28 μόλις ετών, εργαζόμενος εις τα Άμερικανικά Κρατικά άτυπώλαι με τον βαθμόν κυβερνήτου. Όπως μανθάνομεν τφ έπιφύλασσαι αρχιλοισχία εις τον έμπορικόν στόλον της Άμερικής, τον έκτελούντα συγκοινωνίαν με την Ίαπωνίαν.

«Γαλαξειδιωτική», «Οίανθη», «Το Γαλαξειδί»

Η έκδοσις του «ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ» σ' όλον των συμπλοίτων μας την μνήμην επαναφέρει μίαν άλλην παρωσιον προσάθειαν, ή όποια πρό ετών ειχεν εκδηλωθει με την έκδοσιν δύο τοπικών έφημεριδων της «ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΩΤΙΚΗΣ» και της «ΟΙΑΝΘΗΣ».

Την πρώτην έξέδωκε τότε ο φίλος συμπλοίτης διηγήρος κ. Ιωάννης Μητρόπουλος, την δεύτεραν οι άγασητοί φίλοι κ.κ. Εϋθύμιος Γουρζουής, Γιώργιος Μητρόπουλος, Ίσιδορος Σιδηροπούλου, Δημ. Α. Λεβαντής και ο άείμνηστος Κ. Παπαλάιως.

Αι προσπάθειαι εκείναι όφειλόμεναι εις την πρωτοβουλίαν όλίγων άτόμων μεμονωμένων, δεν ήτο δυνατήν να εαλήθωσι της εκδηλώσεως των επί πολύ, παρ' όλην την έπιτυχή των εμφάνισαν. Θα ήτο άδικως κανείς εάν σιωπηρώς άντιπαρήχετο χωρίς να κάμη ειθίμως μνείαν της άξιεπαύτου εκείνης πνευματικής εκδηλώσεως της συνδεομένης με την πρωτοβουλίαν των έν λόγω συμπλοίτων μας.

Ήδη το Δ. Συμβούλιον του Συνδέσμου μας από της πρώτης συγκλήσεως της συγκροτήσεως του έθεσεν ως ένα από τους πρωταρχικούς του σκοπούς το πώς θα επικοινωνήση ο Σύνδεσμος με τους άπανταχού Συμπλοίτας μας. Και διά την έπιτευξιν αυτού δεν διέβλεπεν, άλλον τρόπον από την έκδοσιν μιας έφημερίδος, την όποιαν και έβάπτισε με το όνομα της πατρίδος μας το «ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ».

Με μίαν συντακτικήν έπιτροπήν άποτελούμενην από τους παλαιούς τοπικούς της «ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΩΤΙΚΗΣ» και της «ΟΙΑΝΘΗΣ» ένωσαν μόνον δε και με άλλους άκόμη Συμπλοίτας, καθώς και άναποκρίτους στο Γαλαξειδί και στην άλλοδοτην κώμην το ξεκίνημά του το «ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ» έχον την άνεκτίμητον καθοδήγησιν γνωστού Συμπλοίτου μας δημοσιογράφου.

Εις το μέλλον λοιπόν εις έν και το αυτό δημοσιογραφικόν όργανον, το «ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ», την έφημερίδα του Συνδέσμου μας, συντονίζοντες ελοι μαζί με την ίδιαν ζέσιν τάς προσπάθειάς μας διά την ίδιαν Ίδέαν και τον ίδιον σκοπόν θα επιδιώξωμεν το επώς θα ξαναζήση και πάλιν ή άγαπημένη ιδιαιτέρα μας Πατρίς.

Δ. ΚΑΤΣΑΝΑΚΗΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

Θα ήδελα να κάμωμεν μαζί μίαν μικράν αναδρομήν εις την πρώτην-πρώτην Ιστορίαν του Συνδέσμου μας. Και ή αναδρομή αυτή ήσως άποδειχθή ότι και τώσον άσκοπος.

Όταν πρωτοδιδόθημεν ο Σύνδεσμος κατά το 1912 ειχε και τότε, άπαράλλακτα όπως έχει και τώρα, τάξει εις τον έαυτόν του σκοπούς άνωτέρας πράγματι πνοής.

Την άνατίπασιν του δυσσευρέτου τότε περι Γαλαξειδιού χρονικού του Σάθα. Την κατασκευήν της ζωτικής σημασίας διά τον τόπον μας όδοϋ Λιδοικίου. Την εκ μέρους του άνάκτησιν έν τη Έπαρχία της πολιτικής θέσεως εκείνης, ή όποια του ήρμοζε, την όποιαν άνέκαθεν κατείχε και την όποιαν κατά τα τελευταία εκείνα χρόνια έφαινετο ότι άνεπανορθώτως ειχε πλέον χάσει. Και τέλος ειχε τάξει ο Σύνδεσμος εις έαυτόν ως έννα των πρώτων του σκοπών την συγγραφήν της Ιστορίας του Γαλαξειδιού κατά τους χρόνους της Έπαναστάσεως του 1821.

Και εάν το πρώτον έξ αυτών δεν έβρόδυνε καθόλου όπως πραγματοποιήθη, και ήσως σήμερα να μη ύτάχην οίκογένεια Γαλαξειδιώτικη, που να μη φυλάττη με ίπερηφάνειαν και ένα άντίτυπον του επανεκδοθέντος ύπό του Συνδέσμου έργου του μεγάλου μας συμπλοίτου.

Και εάν ή με την Δωριδα ένωτική όδος — άδιάφορον τώρα και διά πόσους λόγους ειχεν άργήσει πολύ να γίνη — είναι και αυτή σήμερον μία πραγματικότητα.

Και εάν άκόμη ο έν τη Έπαρχία πολιτικός παραμερισμός του τόπου άπό τότε ειχεν επί πολλά χρόνια σταματήσει.

Έκείνο το ζήτημα, το όποιον ειχεν έπιτύχει ο Σύνδεσμος να κάμη ένα μονάχα πρός τα έμπορος βήμα, και εις το πρώτον αυτό βήμα του άπό τότε έως σήμερα — 32 ολόκληρα χρόνια — να σταματήσει, είναι το ζήτημα της συγγραφής της Ιστορίας της γενετήρας κατά τον μέγαν του Έθνους άπελευθερωτικόν άγώνα.

Και τώρα άνατρέχοντες μαζί εις το παρελθόν αυτό ως ίδωμεν πώςον είναι το προς την κατεύθυνσιν αυτήν σταματημένο βήμα. Άς ξαναδοινανούσμεν το άπολιθωμένο αυτό βήμα. Άς το ξαναζοισώμεν. Δεν άποκλείεται το πρώτον τούτο νέον βήμα να έπακολουθήσει και δεύτερον και τρίτον. Με την κυκλοφορίαν του φύλλου μας εις τα άκρα της γής πανταχού όπου υπάρχουν συμπλοίται μας, δεν άποκλείεται ή έλλις και να έπαύωμεν.

Ο Σύνδεσμος την πρώτην έποχήν εκείνην ώρισε προς τούτο τετραμελή έπιτροπήν από τον άείμνηστον ΑΓΓΕΛΗΝ ΕΥΘΥΜΙΟΝ γνωστόν τότε λογιτέχνην, ΑΥΓΕΡΗΝ ΚΩΝ

ΣΤΑΝΤΙΝΟΝ δημοσιογράφον, τον άείμνηστον ΔΕΛΟΥΣΗΝ ΙΩΑΝΝΗΝ και τον γραφοντα σήμεραν τάς γραμμάς αυτές, Προέδρον και τότε του Συνδέσμου.

Το πρώτον μέλημα της τετραμελούς έπιτροπής αυτής ύπήρξεν ή σύνταξις και έξαποστολή εις όσους ήδυνήθη περισσοτέρους συμπλοίτας μας μιας εκκλήσεως. Μέσα εις τα χαρτιά μου σώζεται της εκκλήσεως αυτής ένα άντίτυπον. Το άντιγράφο. Έν Πειραιεί Άπριλιος 1914.

Άγαπητέ συμπλοίτα. Ο «Σύνδεσμος Γαλαξειδιωτών» έν τη συνεδρία του Διοικητικού αυτού Συμβουλίου της 19ης τρέχοντος άπεφάσισε την περιουσιολογήν παντός σχεσίον έχοντος με την δόξαν του Γαλαξειδιώτου κατά τους άγώνας της Έθνικής Παλιγγενεσίας. Την φροντίδα ταύτην ως και την έπιμέλειαν της έν ίδίω τεύχει δημοσιεύσεως άνάθετο εις την άποσημοιμένην τετραμελή έπιτροπήν. Έργον τούτοδον δύναται να έπιτευχθή μόνον διά της προθύμου συνεργασίας πάντων των τέκνων της ιδιαιτέρας πατρίδος.

Και εις την προθυμίαν ήμών ταύτην, την άμέριστον και έθουσιώδη, στηριζομένη ή έπιτροπή άποπέμπει προς ήμάς, πεπονήθια ου θέλει σπεύσει και άποστείλει αυτήν έγκαιρώς πών ότι σχετικόν γνωρίζετε εις άναγγώσαντες και άκούσαντες τυχόν άξιόπιστους άαφερομένους.

Παρακαλούμεν όπως άναφέρετε ήμιν έστον και το πλέον ελάχιστον με έπιμόνησιν των σχετικών πηγών, όσάκις τούτο είναι δυνατόν.

Μετ' άγάθης ΑΓΓΕΛΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ, ΑΥΓΕΡΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ, ΔΕΛΟΥΣΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, ΜΑΚΡΗΣ ΗΛΙΑΣ.

Αυτή είναι κατά γράμμα ή κατά το έτος 1914 προς όλους τους συμπλοίτας μας άπευθυνθείσα έγκύκλιος της τετραμελούς έπιτροπής εκκλήσεως. Και σήμερα, μετά 32 ολόκληρα και πλέον χρόνια, το σημερινόν Διοικητικόν Συμβούλιον του Συνδέσμου κάτω από τάς τέσσαρας αυτές άπογραφάς, δεν έχει κανένα δικαίωμα να θέση και τάς άπογραφάς όλων των μελών του και επί της ευκαιρία της κυκλοφορίας του πρώτου φύλλου της έφημερίδος μας να την ξαναστείλη εις όλους άνευκαίρωτος τους συμπλοίτας μας εις όλο τον κόσμον παντού και να περιμένη.

Έν τω μεταξύ όμως και έως μάς έλθουν οι νέαι άπαντήσεις εις την την νέαν εκκλήσιν μας αυτήν έχω την υποχρέωσιν όπως δώσω εις την δημοσιότητα και όλος εκείνας, άλλιγας ήσως, οι όποια από τότε διαφυλάττονται εις χειράς μου.

Και αυτό θα άρχισω να το κάμνω από του προσεχούς φύλλου.

H. I. M.

ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ, Ίανουάριος, (του άναστασευτικού μας).— Τα Χριστούγεννα και ο «Άη Βασίλης εωρτάσθη» καν εφέτος κάπως καλύτερα από πέριστα. Έξαρτητικός εφέτος οι άγοράι μας ήσαν μεσαία από άριστα γάλακτος και γουρουναπούλες, άλλ' αϊ τιμάρ των όλίγων άγομυρές. Όσοι λάθωνε εμβάσματα από το έξωτερικό και τλ άρνάκι έδοκίμασαν, άλλα και τους σχετικώς μπακαλαβάδες έσάγαν, ενή ή φτωχολογία περιωρίσθη κε σ' ένα δικά κρέας χονδρό και στα παρειασάβιστα εκουκοντάκια.

—Άλογφ τών εορτών πολλοι συμπλοίται ήρθον στο Γαλαξειδί να γιορτάσουν τάς εορτάς πλησίον των ίδιων των.

—Έπισος μιάς ήσαν και πλείστα ναυτάκια, φανταράκια και σημητάκια να γιορτάσουν πατριωτικά τάς εορτάς και, όπως έμαθα, το βράδυ της πρωτοχρονιάς σε κάποια γνωστή καβέζα της πλατείας ξεφάντωσαν από το γλέντι, ενώ την ίδια ώρα σε γνωστά σάβια, άλλοι συμπλοίται δικιμάσαν την τύχη των στο Παράσιον Τραπέζι.

—Άποτελέσματα: Έχασον οι τάδε και εκέδισαν οι τάδε.

—Και του χρόνου λοιπόν.

—Έπ' εικάρια του Νέου Έτους έψάλη ήσόν Μητροπολιτικόν Ναόν του Άγιου Νικολάου έπίσημος δοξολογία επί τφ ενώ έτει και εις αύτην παρεστήσαν άπασαι αι έντάθθα στρατιωτικά και πολιτικά άρχαι, ο Προέδρος της Κοινότητος μετά του Καν. Συμβουλίου και πλήθος κόσμου. Μετά το πέρας της δοξολογίας ο κ. Ειρηνοδίκης ως εκπρόσωπος του κ. Νομάρχου έδέχθη τάς εύχάς των

ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙΟΥ

ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ, Ίανουάριος, (του άναστασευτικού μας).— Από ζήτηνον και πλέον λειτουργεί έν Γαλαξειδίω τμήμα Γυμνασίου περιλαμβάνον επί του παρόντος 4 τάξεις, εις άς μορφώνονται σήμεραν περί τά 180 παιδιά διά τώσον της πόλεως μας, όσον και των γυρωθεν χωριών.

Η ίδρυσις του τμήματος τούτου εαχερείσθη ένθουσιωδώς υπό των κατοίκων της πόλεως μας γιατί θα δυνήθοιν όλα τα παιδιά να φοιτήσουν εις αυτό, ενώ πριν της ίδρύσεως μας, ελάχιστα παιδιά έφοιτούν εις το Γυμνάσιον Άμφίσης ή Πειραιώς λόγω άδυναμίας των οικογενειών των μαθητών. Ήδη όμως με την ίδρυσιν του τμήματος Γυμνασίου εις τον τόπον μας θα δυνήθη και ο παιώ φτωχός γονεύς να στείλη το παιδί του στο έδώ Γυμνάσιον για να άποκτήση ένα εφόδιον της ζωής. Γι' αυτό το αξίζει κάθε δικαίως έπανος εις τους πρεσβυτατισσαντας διά την ίδρυσιν του Γυμνασίου τούτου.

Θα ήνω όμως ευχής έργον το Ύποργείον Παιδείας να άποστείλη εισέτι ένα καθηγητήν δεδομένου ότι μετά την άπομάκρυνσιν δύο καθηγητών παραμένει το Γυμνάσιον με δύο και μόνον καθηγητάς, οι όποιοι μετά την έργάζονται διά την μόρφωσιν της μεθημιακής νεολαίας μας.

E. K.

—Άρχών και του πλήθους.

—Την παραμονήν των Χριστουγέννων και νέου έτους οι μαθητριά και οι μαθητριά του ένταύθα Γυμνασίου έψαλον τά κάλαντα περιεχόμενα τάς οικίας και καταστήματα. Αι εις πράξεις θα διατεθούν ύπερ των μαθητικών Συστητίων.

E. K.

μηφο/ση: Ηλίας Π. Κουμπουρόλης

“ΤΟ ΓΑΛΑΞΕΙΔΙ,”

“Όργανον του Συνδέσμου Γαλαξειδιωτών

“Ετος Α’ αριθ. φύλλ. 1.

Συνδρομαί Έστω. έτησια δρχ. 10.000 Έξωτ. Αγγλίας Λίρ. 1½ Αμερικ Δολλ. 5

Συνδρομαί και έμβόματα κ. Δημήτρ. Μαστορίκων Μπουμπουλιάς 9α. Πειραιά.

ΑΠΟΨΕΙΣ

ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ άρθρον της έφημερίδος μας σήμερα έξηγει άρκετά σαφώς τους σκοπούς, διά τους οποίους ήγγεισε το «Γαλαξειδί». Οί άναγνώσται μας ήμπορει και να μήν εύρουν τέλειο, όπως είναι φυσικόν, το πρώτο φύλλο. Διότι εις αυτό δέν είναι άκόμη άολοκληρωμένη ή προσπαθεία της Συντακτικής Έπιτροπής. Άλλά ως μη λημονούν διά και από τους ίδιους έξαρτάται κατά μέγα μέρος ή συνέχεια των φύλλων να είναι ή μία καλύτερη από την άλλην. Άς γράφον εις αυτήν δ,τι νομίζον πως προάγει τά συμφέροντα του Γαλαξειδιού. Αί στήλαι της έφημερίδος θα είναι δι’ όλους άνακταί. Κάθε τι πού καδείς πιστεύει καλό και χρήσιμο διά την πατρίδα μας θα στέλλεται εις την Συντακτικήν Έπιτροπήν διά να εύρίσκη φιλόξενοι θέσιν. Άκόμα και κάτι άλλο. Οί νέοι πού έμπνέονται από την φιλοδοξίαν να δημοιογήσουν εις τόν κύκλον των γραμμάτων και οι παλαιότεροι πού έχουν ζωντανάς άναμνήσεις από την ιδιαίτεραν πατρίδα μας, προσκαλούνται να εισφέρουν την πνευματικήν των συνεργασίαν. Οί πρώτοι πρέπει να ένθαρρυνθούν και οι δεύτεροι πρέπει να ένθαρρύνων. Άς συμβουλεύονται άν θέλουν και όσοι θέλουν την Συντακτικήν Έπιτροπήν, ή όποία με πρόθυμον σπρηγήν θα περιβάλη πάντοτε την εργασίαν των.

ΕΙΣ ΑΛΛΗΝ στήλην θα ίδουν οι άναγνώσται μας πως διεξάγεται και πόσον στοιχίζει ή συγκοινωνία με τό Γαλαξειδί. Άπό την έποχην πού ή μάθη κατοχή συνεπλήρωσε την καταστροφικήν μανίαν της με τό κλείσιμον του καναλιού της Κορινθου, ξαναγοιώσαμε συγκοινωνιακώς έξήνητα χρόνια όπισω. Δέν γίνεται θέβια τάρα τό ταξειδί με βάρκες και με άραμαπάδες. Άλλ’ όταν διά ξηράς διά των λεοφορέων πληρώνει ένα άτομον 20.000 δρχ., φαντάζεται κανείς πόσο κοστίζει τό πάει και έλα διά μίαν οικογένειαν από τρία ή τέσσερα άτομα. Έπίσης πόσο επιβαρύνονται τά κόμιστρα των έμπορευμάτων, δηλαδή αυτό τό κόστος της ζωής όχι μόνον του Γαλαξειδιού, αλλά και όλης της γειτονικής περιφέρειας. Ήξεύρομεν θέβια και δέν παραγνωρίζαμε τάς δυσκολίας πού έχει ή άπόφραξις της διώρυγης. Άλλά εκείνο πού μας άπογοητεύει είναι ότι δέν βλέπομεν καμμίαν κίνησιν διά να άπελευθερωθή επί τέλους τό κανάλι και να έπονέθη ή φυσική συγκοινωνία διά θαλάσσης με τόν Κορινθιακόν κόλλον πού μας ενδιαφέρει ιδιαίτερώς.

Η ΜΟΝΗ του Προφήτου Ήλιου της Παρνασσίδος, ή άλλη αυτή Άγία Λαύρα της Ρούμελης, είναι ίστορικώς τόσον γνωστή, ώστε εύλόγως πρέπει να γυνοκαταλέγεται και αυτή μεταξύ των καταστροφαιών έκεινων Μονών αιτίας κατά τά σχεδιαζόμενα υπό του ύπουργείου της Παιδείας μέτρα έπιβάλλεται όπως έπανοικοδομηθώσιν.

Είμαι δέ επίσης γνωστοί και οι με την Μονήν αυτήν δεσμοί των Γαλαξειδιωτών κατά τους πρό της εκδήξεως της Έπαναστάσεως του 1821 και τους κατά ταύτην χρόνους, ώστε να δικαιολογηται πληρέστατα όλον τό ενδιαφέρον του Συνδέσμου μας διά την τύχην της.

Διά τούτο εύθύς ως έγνώσθη ότι υπό του ύπουργείου της Παιδείας θα κατεπίθεντο τά σχετικά νομοσχέδια εις την Δ’ άναθεωρητικήν Βουλήν ο Συνδεσμός μας έστρεψε δι’ άναφοράς του, κατατεθείσης ήδη εις αυτήν την 27ην παρελθόντος ‘Ιου-

Κάτι διά τόν Σάθαν

Με τό πρώτο φύλλο σου θα ήθελα να άποκατασταθή μία μικρά ίστορική άνακρίβεια πού εύρε θέσιν υπό την ύπογραφήν του καθηγητού του Πανεπιστημίου και γνωστού ίστορικού συγγραφέως κ. Νίκου Βέη. Εις μίαν σύντομον μελέτην του πού έδημοσιεύθη εις ‘Αθηναϊκήν έφημερίδα, τόν «Ήμ. Κήρυκα» ο κ. Βέης γράφει ότι οι Γαλαξειδιώτες, βλέποντες τόν νεαρόν συμπολίτην τους, φοιτητήν τότε της ‘Ιατρικής, Κωνσταντίνον Σάθαν, τόν διάσημον έπειτα ίστορικόν, θές από έπιτολαιότητα, θές από άμάθειαν, τόν έλεεινολογούσαν. Και οχι μόνον τόν έλεεινολογούσαν, αλλά τόν είχαν και παράδειγμα τρελλού στα παιδιά τους, γιατί άρτίκε τά μαθήματά του στο Πανεπιστήμιο και καταγινότανε με τό «Χρονικό του Γαλαξειδιού», πού είχαν άνακαλίψει εις τό έρειπωμένον Μοναστήρι του Σωτήρος και έδημοσίευσε τό 1855. Ο κ. Βέης προσέθεσε ότι χρόνια και χρόνια οι Γαλαξειδιώτες από τότε, όταν ήθελαν να μαλώσουν τά παιδιά τους, πού δέν άγαπούσαν τά γράμματα, τους έλεγαν επάνω-κάτω:

—Τι θα γίνης μαρε χωρίς γράμματα σ’ αυτό τόν κόσμο; Τρελλο-Σάθα θα σε κάμω;

Ο κ. Βέης λέγει ότι ήκουσε από Γαλαξειδιώτες όσα γράφει. Φανερό όμως είναι ότι λίγο περισσότερο περιέργεια άν έδειχνε, θα έμάθαινε ότι οι σύγχρονοι του Σάθα Γαλαξειδιώτες, αυτοί τουλάχιστον πού δέν έταξίδευαν, ήσαν πολύ περισσότερον μορφωμένοι από ό,τι ίσως τους φαντόταται.

Παιδικόι του φίλοι ο Νικολής Λουκέρης, ο Λουκάς Καρολιάνος, ο Δημητράκης Νίκας, ο Στέλιος Μαλαματιανός, ο Εύθ. Αγγέλης, ο Άνδρέας Μαράλας, ο Κωνστ. Παπαπέτρος και άλλοι πού δέν τους ένθυμούμαι τώρα, όταν έμαθον την άνακάλυψιν του Χρονικού όχι μόνον δέν τόν έλεεινολογούσαν, αλλά και τόν ένθεόρουνσαν και τόν έκισχύονσαν να τό τυπώση και τόν παρηκολούθησαν έπειτα εις την σταδιοδρομίαν του με άγάπην γι’ αυτόν και υπερφάνειαν για την πατρίδα μας. Αυτό δέν τό εξέχασε ο Σάθας ποτέ. Και γάρ ούκ άνάμα άνάποδο ήθελε κάποτε στην ‘Ιταλία με τό συμπολίτη μας κ. Νικολ. Σιδιρόπουλο του Ήζουτούσε γιά όλους πληροφορίες και άνέφερε τά όνόματά τους με συγκίνησι και τό μόνο παράπονό του ήτο ότι αί βιβλιοθήκες της Εύρώπης τού έφαγαν όλη τη σγή και δέν κατώρθωσαν να ξαναπατήση στον τόπο μας, από τόν όποιο έξεκίνησε γιά τό δρόμο της δόξης του.

Βέβια δέν φαντάζομαι ότι ο κ. Βέης αυτά πού έγραψε, δέν τά ήκουσε, άλλ’ ότι τά επενόησε με κάποιο έντυπωσιακό σκοπό γιά τό άρθρον του. Άλλ’ είναι όλοφάνερο ότι πρόκειται περί άνακριβείας, της όποίας έπτεσε θύμα, διότι ήμεις οι παλαιότεροι τουλάχιστο Γαλαξειδιώτες, των όποίων οι γονείς ήσαν σύγχρονοι του Σάθα, ποτέ ποτέ κανένα δέν άκούσαμε παρόμοιο χαρακτηρισμό διά τόν σοφό συμπολίτη μας.

Με μεγάλην εκτίμησιν Κ. Ε. Α.

ΜΙΑ ΔΗΛΩΣΙΣ

Αί μη ληφθεΐσαι έγκαίρως συνεργασίαι διά τό πρώτον φύλλον της έφημερίδος μας θα δημοσιευθώσιν εις τό προσεχές.

λίον, όπως συστήση ίνα εις τάς επανοικοδομηθησόμενάς Μονάς συμπεριληφθή και ή του Προφήτου Ήλιου της Παρνασσίδος.

Έπίσης όταν πάλιν με την διακοπήν των εργασιών της Βουλής δέν επρόφθασε να πραγματοποιηθή ή κατάνεσι αυτή και πάλιν ο Συνδεσμός έκρινεν ότι δέν είχαν επιτελέσει έν προκειμένω όλον του τό καθήκον.

‘Απρηθύνη δι’ έγγράφου τον και προς τόν συγγενικόν μας Σύλλογον των Παρνασσιδέων και έξήτησεν όπως σιγτονίσωμεν από κοινού τάς παρα τή ύπουργείω της Παιδείας επιβαλλόμενάς περαιτέρω ενεργείας. Χωρίς και με τούτο να παύση τάς μέχρι τούδε ενεργείας να γνωρίση εις διαφόρους πολιτείας της περιφέρειας και μη τούτους και οι όποιοι, ένθυμερομένοι πλέον, κατά την κατάλληλον στιγμήν δέν ύπάρχει άμφιβολία ότι προκειμένου περί της Μονής του Προφήτου Ήλιου θα επιτελέσωσι και αυτοί όλοι τό καθήκον των εις τό άκέραιον.

‘Ιστορικά σημειώματα

Μία εΐκων από τό Γαλαξειδί του έτους 1830

Την εΐκόνα αυτήν μάς την δίδει ένα έγγραφον, τό όποιον εύρίσκειται μέσα εις τά άποξινόμητα άκόμη έγγραφα των Γενικών Άρχείων του Κράτους εις τά ίσόγεια διαμερίσματα της Άκαδημίας ‘Αθηνών.

Πρόκειται περί μις εκθέσεως υπό’ αριθ. 1240 και ήμερομηνίαν 19 ‘Ιανουαρίου 1830, την όποιαν άπευθύνην έν Σαλώνων προς τόν Κυβερνήτην ο τότε έκτακτος ‘Επίτροπος της Άνατολικής ‘Ελλάδος Κωνστ. Μεταξάς.

Εις την έκθεσιν αυτήν άφορμην έδωσε σχετική διαταγή του πρώτου Κυβερνήτου της ‘Ελλάδος, κατόπιν αιτήσεως των ίδιων Γαλαξειδιωτών προς την Κυβέρνησιν, δι’ ής έξήτηον όπως άποσπασθώσιν από την επαρχίαν των Σαλώνων, εις ήν από κοινού μετ’ άλλων 28 χωριών διακητικώς ύπήγοντο και άποτελέσουν αυτοί μόνον ξεχωριστήν επαρχίαν. Και την άξίωσιν των αυτήν έστίρησαν άφ’ ενός μόν εις ένα μεγάλο δικαίωμα, τό όποιον άδιαμρισητήτως είχαν τάς μεγάλας άνερες του άπελευθερωτικού άγώνος του γένους θυσιάσων. ‘Αφ’ έτέρου δέ και εις ένα παράπονον την εκ μέρος των άλλων συνεπαρχιωτών των μη άναγώριον των θυσιών των και την μη ως εκ τούτου άπόδοσιν εις αυτούς της κατά τάς περιστάσεις εκάστοτε όφειλομένης τιμής.

Και ή Κυβέρνησις ιδιαίτερώς ένδιαφερόμενη διά τό θεμιτόν αίτημα των αυτό, διέταξε τόν έκτακτον έπίτροπον όπως μεταβαίνων επί τόπου μελετήση καλώς την κατάστασιν εκεί και υποβάλλει προς την Κυβέρνησιν έμπεριστατωμένην περί Γαλαξειδιου έκθεσιν. Και άκριβώς περί την ύποβεβλημένην ήδη προς την Κυβέρνησιν έκθεσιν αυτήν στρέφεται και τό περισπέν εις τά άρχεία του Κράτους έν λόγω έγγραφον του ‘Επιτροπού προς τόν Κυβερνήτην.

Και είναι πολλού ένδιαφέροντος δι’ ήμάς τους Γαλαξειδιώτας πράγματι τό έγγραφον αυτό. Διότι παρέχει τούτο μίαν εΐκόνα ζωντανήν της όλης έρειπωδούς καταστάσεως, εις ήν έτίσαστο ο τόπος κατά τό πού σισατικόν τέλος του άγώνος, και εις έποχην κατά την όποιαν μόλις είχαν άρχισει οι κάτοικοι να περιμαξύνονται εις τό Γαλαξειδί από την διασποράν, εις την όποιαν τους είχαν έξωθήσει κυρίως οι κατά Ήρακλ και θάλασσαν άγριας επιδρομαί των έχθρών κατά τό τέλος του έτους 1825.

Δέν είχε χαραχθή άκόμη τό σχέδιον της νέας πόλεως. Και δέν είχαν άκόμη οι παλινοστουήντες κάτοικοι καλώς καλώς άκόμη σκεφθή τό πως θα ήμπορούσαν να ξαναχτίσουν τά σπίτια των. Και μονιθάνομεν από τό έγγραφον αυτό και τόν αυθεντικόν άκόμη άριθμόν των κατοίκων του τό που κατά την επανάστασιν και τόν άριθμόν εκείνων εις άνδρας άκαίους, γέροντας, γυναίκας, παιδιά, νήνια, τά όποια εις τό τέλος του μακρου άγώνος είχαν άπομείνει. Μανθάνομεν τους πόρους των, τά επαγγέλματα των, τόν άριθμόν και τό μέγεθος των εκ του μηδενός και άν νεν οδδεμώς έξωθεν άρωγής ξαναυπηγηθέντων μέχρι της έποχής εκείνης πλοίων των. Θα μάθωμεν άπό τό έγγραφον αυτό και άλλα τινα ένδιαφέροντα άκόμη, ως εύθύς άμέσως θα ίδώμεν.

Και ναί μεν τούτο έχει δημοσιευθή ήδη τό πρώτον εις τά «Νεοελληνικά Γράμματα» της 14ης Σεπτεμβρίου 1940 υπό του γνωστού ίστοριογράφου της Ρούμελης κ. Τάση Λάπα, πλην έσκέφθην ότι δι’ ένα Γαλαξειδιώτην την φοράν ταύτην της ίστορίας μελετητήν δέν θα ήτο ίσως πολύ άσκοπον εάν έκοπίσθε και λιγάκι και έναν και ο ίδιος τό άνεχθή μεσα εις τόν σωρόν των άταξινόμητων έγγραφών του Καποδιστριακού Άρχείου. Θα ήδύνατο ύπομνηματικά αυτός να τό άντιγράψη και εκείθεν πιστώσ να τό παραθέση διά δευτέραν ήδη φοράν εδώ.

Θα παρείχεται κατά τόν τρόπον αυτόν, μάλλον τώρα με την κυκλοφορίαν του πρώτου φύλλου της έφημερίδος μας, μία εύκαιρία όπως άφ’ ενός μόν γνωσθή τό περιεχόμενον του και εις ευρύτερον άκόμη ένδιαφερόμενον κύκλον, άφ’ έτέρου δέ παρατεθή έν τισι διορθωμένον και συμπληρωμένον.

Και υπό τάς συνθήκας αΐτάς τό άκριβές κείμενό του έχει ως ακολούθως:

‘Αριθ. 1220. ‘Ελληνική Πολιτεία. ‘Ο κατά την Άνατολ. ‘Ελλάδα

‘Εκτ. ‘Επίτροπος. Προς τόν ‘Εδοχώτατον Κυβερνήτην της ‘Ελλάδος.

‘Αναφερόμενος προς την Κυβέρνησιν περί της αιτήσεως των Γαλαξειδιωτών του να σχηματίζωσι του λοιπού ιδιαιτέραν επαρχίαν, με την ύπ’ αριθ. 19 διαταγήν της μ’ έπιπροτίξει να δώσω άκριβείς πληροφορίας περί της πόλεως ταύτης διά να δυνηθή ή Κυβέρνησις να θέση υπό’ όφιν της Γερουσίας και άποφασίση περί της ρηθείσεως αιτήσεως των Γαλαξειδιωτών. Κατά συνέπειαν έκθέτω όλας τάς όποιας ήδυνήθη να λάβω πληροφορίας.

Είκοσιεννέα χωρία με την πρωτεύουσαν σχηματίζουσι την ‘Επαρχίαν των Σαλώνων. Το Γαλαξειδίον κοινότης της ίδιας ‘Επαρχίας αΐτεί μόνον να συστήση χωριστήν ‘Επαρχίαν. Το Γαλαξειδίον πού της ‘Επαναστάσεως είχαν οικογενείας 486 και συμπεριλαμβάνον 3.000 ψυχάς. ‘Ηδη έχει 650 οικογενείας και συμπεριλαμβάνουν 2815 ψυχάς. ‘Εκ των όποιων εισίν 811 άνδρες, 857 γυναίκες, 178 γέροντες, 226 παΐδες και 148 νήπια.

Οί Γαλαξειδιώται είναι όλοι σχεδόν ναύται, μετέρονηται οι ίδιοι με τά πλοία των μικρόν έμπορίον, άλλοι ναύται και άλλοι ως έμποροι. Είναι συγχρόνως και κτηματία. ‘Η καλλιέργεια όμως της γής των γίνεται άπό τους ίδιους άνδρας και ως επί τό πλείστον από τάς γυναίκας. Ναυπηγοί είναι τεσσαράκοντα, κτίσται τριάκοντα, ποιμένες τέσσαρες, εΐπται και παπουτζίδες τέσσαρες. ‘Η πόλις του Γαλαξειδιου κείται σιμά εις την θάλασσαν, κατά δυομιάς του κόλλου Σαλώνων. Είναι όλη κατεδαφισμένη, καταγινόμεθα ήδη να κάμωμεν την διαγραφήν αυτής και οι κάτοικοι τάς οικίας των. ‘Η περιφέρεια της πόλεως είναι περίπου τρία μίλια και εις την περιφέρειαν της άννικουσης εις την κοινότητα σπέρνεται δεκαοκτώ χιλιάδες κιά γέννημα ως έγγιστα, έξ αυτής δέκα περίπου χιλιάδων κοιλών είναι καλλιεργημένη και όκτώ άκαλλιεργήτους.

‘Η κοινότης έχει εισέτι δεκαοκτώσιν κοιλών γην ένδικήν, πεντακοσίωσιν κοιλών καλλιεργημένην και τριακοσίωσιν άκαλλιεργητον, άλλ’ έπιδεκάτην καλλιεργείας. ‘Η γη αυτή, ή όποία είναι μάλλον εύκαρπος δύναται να θρέψη και περισσότερους των κατοίκων, όχι όμως να τους προμηθεύση όλα τά προς τό ζην άναγκαία, διά τούτο είναι και ναύται, μετέρονηται και έμπορίον.

‘Η παρούσα κατάστασις των πραγμάτων δέν μάς συγχωρεί να δώσωμεν θετικήν πληροφορίαν περί του ποσού των προϊόντων της γής ταύτης. Συμπεραίνομεν όμως ότι ήμπορεί να δώσει τόν χρόνον εις τους κατοίκους έβδομηκοντα χιλιάδας καρπού γεννημάτων, διακοσίας χιλιάδας οίνου.

Δένδρα ή περιφέρεια της γής του Γαλαξειδιου δέν έχει, έχουν όμως οι κάτοικοι 9.300 οΐζας ελαίας εις τόν έλαιώνα των Σαλώνων.

‘Η κατάστασις της πόλεως ταύτης, ή όποία μόλις ήδη άρχίζει να κατοικείται δέν μάς δίδει ήλην διά να συμπερανώμεν ποία εισαγωγή ή έξαγωγή γίνεται, ή πόλις όμως και ή περιφέρεια αυτής έχουντα πέντε καλούς λιμένας και έχοντασ οι κάτοικοι 34 πλοία της Άης κλάσεως και 73 της Βας και όσα ή πόλις παραθαλάσσιος και κατάλληλος δι’ έμπορίον, δυνάμεθα να συμπερανώμεν, ότι ήμπορεί να κατασταθή έμπορικη πόλις της Βας τάξεως. ‘Υδατα τρεχόμενα δέν έχει ή πόλις. Ποίμνια έχει έως 3.000, βόας, ίππους και ήμίονους έως 300.

‘Η κατάστασις των κατοίκων του Γαλαξειδιου πρέπει να θεωρηθή δυστυχής, συγκρινομένη ή ένεστώσα με εκείνην την όποιαν είχαν προ της επαναστάσεως διότι κατεδαφισθή ή πόλις των και όσται έπεριφέροντο τήδε κακείσε. ‘Αφ’ οΐ εκάθησαν παρά των έχθρών και όλα τά πλοία των, άλλ’ όντας όλοι ναύται και μετεροόμενοι ποτέ μεν τό έμπορίον, άλλοτε εις δημοκίους ύπηρεσίας εύρισκόμενοι, δέν πρέπει να τους θεωρήσωμεν ως άπογοητούσων των ‘Ελλήνων.

Άθή είναι ήστατιστική πληροφορία την όποιαν κατ’ έπαβάλω ήπ’ όφιν της Κυβερνήσεως διά την πόλιν του Γαλαξειδιου διά να δυνηθή να συσχεφθή μετά της Γερουσίας και να άποφασίση περί της αιτήσεως των Γαλαξειδιωτών, και αι πληροφορίας αΐται είναι άρεταί διά να δώσωσιν λαβήν της Κυβερνήσεως να συσχεφθή άν συμφέρει ή άποκατάστασις

του Γαλαξειδιου εις ‘Επαρχίαν.

‘Ως προς τά άΐτια τά όποια εκίνησαν την διάρσειν ταύτην, καθώς επαράτηρησα από τάς ίδιαις άναφοράς των Γαλαξειδιωτών, είναι πολλά άσημαντα. Λέγονται οι Γαλαξειδιώται ότι δέν θέλει ή ‘Επαρχία να γνωρίση τάς θυσίας των τάς όποιαις έχομεν υπέρ της έλευθερίας, ότι ποτέ, ούτε ή πρωτεύουσα Σαλώνων ούτε τά άλλα της ‘Επαρχίας μέρη δέν απέδωσαν εις τους Γαλαξειδιώτας την προσήκουσαν ύπόληψιν και έσομείως ότι άν έξακολούθησιν ή ένωσίσις των με την ‘Επαρχίαν θέλει ύποφέρουν βάση μεγάλα. Θεμελιώνται δέ ή αιτήσις των Γαλαξειδιωτών εις τό ότι αι θυσίαι και εκδουλεύσεις, τάς όποιαις έχουσι, τους δίδουν τό δικαίωμα να άποκαταστήσωσι και αυτοί ως θαλασσοίλοι την πόλιν των ‘Επαρχίαν άνεξάρτητον. Οί Σαλωνίται άφ’ έτέρου μέρους φαίνονται άδιάφοροι ως προς την αίτησιν των Γαλαξειδιωτών, επλήρητων αυτούς ότι δέν έμέθεξαν εις τά όποια βάση ύπέφερον κατά καιρούς ή ‘Επαρχία Σαλώνων, ότι δέν ένουσιεφεραν την αναλογίαν τους εις τά μεγάλα τους έξοδα κλπ. και όσον διά τους ‘Επαρχιωτάς ή διάρσεις του Γαλαξειδιου είναι μάλλον όφελίμος παρά επλήμυς.

Αΐτά είναι τά άΐτια τά όποια έχαστον μέρος προτείνει. Σίφονος πάντοτε ή ‘Εκτ. ‘Επιτροπεία με τό όποιον έσχημάτισε σύστημα, ως προς τά συμφέροντα του Κράτους εκθέτει την γνώμην της ότι όχι μόνον δέν συμφέρει να πολλαπλασιάζεται τό επαρχιακόν σύστημα εις την ‘Επαρχίαν, με διαρρέσεις και ύποδιαρρέσεις, αλλά άν ήτον δυνατόν να έννοθώσιν και όνο και τρεις επαρχίαι από τάς ύπαρχούσας εις μίαν και μόνην, διά να παύση ή δυνατόν ο μερικισμός των επαρχιακόν συμφερόντων, ο όποιος εις διαφόρους περιστάσεις έστάθη τόσον επλήμυς εις τά Γενικά του έθνους συμφέροντα.

Είμαι δέ κατά την γνώμην μου εύκολοδιόρθωτος ή αίτησις των Γαλαξειδιωτών άφ’ οΐ ή Κυβέρνησις άπάντησιν προς αυτούς ότι δέν είναι ή ‘Επαρχία Σαλώνων ή όποία πρέπει να γνωρίση και άνταμείψη τάς θυσίας και εκδουλεύσεις των Γαλαξειδιωτών, αλλά ή Κυβέρνησις, και ως προς τά επαρχιακά βάση, ούτοι θέλει συμμεθεξούν διά τά παρελθόντα, ως ύπέφερον κατά τά ψηφίσματα της ένδικής συνελεύσεως, διότι διά τό ερχόμενον τά επαρχιακά βάση έπαισαν άφ’ οΐ ή Κυβέρνησις άνέλθειν την Δημόσιον Οικονομίαν του ‘Εθνους.

Διά να έχη δέ ή πόλις των Γαλαξειδιωτών την θέσιν της εις την ‘Επαρχίαν δύναται ή Κυβέρνησις να θέση την πόλιν ταύτην ως δευτερεύουσαν μετά την πρωτεύουσαν εις την ‘Επαρχίαν.

Αΐτη είναι ή γνώμη της ‘Επιτροπείας και ή Κυβερνήσις ως άποφασίση δ,τι ήθελε έγκρίνει.

Με τό προσήκον σεβάσ ύποσημειοίται.

Τη 19 ‘Ιανουαρίου 1830. ‘Εν Σαλώνοις.

‘Ο ‘Εκτ. ‘Επίτροπος Κ. ΜΕΤΑΞΑΣ

Και αΐτά είναι τό περί Γαλαξειδιου πολύ ένδιαφέρον έγγραφον του ‘Επιτροπού προς τόν Κυβερνήτην κα τά τό 1830.

Και θα ήθελα προτού κλείσω τό σημειώμά μου αυτό να παρατηρήσω συμπληρωματικώς μόνον δύο τινα.

Πρώτον ότι εις τόν ύπολογισμόν του όλου πληθυσμού του Γαλαξειδιου κατά τό τέλος της Έπαναστάσεως ίσφαλώς έχει παρεσιφρούσει καταφάρος κάποιον άθροιστικόν σφάλμα. ‘Ως εκ τούτου ο όλος πληθυσμός ύπολογίζεται κατά 600 κατοίκους μεγαλύτερος ή όσος κατά την όρθήν άθροισιν των άναγερομένων διαφόρων κατηγοριών των κατοίκων πράγμα άνέροχεται. Και ότι τό άθροισκόν αυτό σφάλμα δέν όφειλεται ούτε εις τόν άντιγραφέα ούτε εις τόν στοιχειοθέτην, άλλ’ εις αυτό τούτο τό έπίσημον έγγραφον, ως διεπίστασιν τούτο ο ίδιος. Και διά τόν λόγον άκριβώς αυτόν εις τό κείμενον, τό όποιον παραθέτω έσεδάσθη μεν τό κατάφωρον αυτό άθροιστικόν σφάλμα και τό σφάλμα ως έχει, δέν τό άφίνω όμως και άπαράτηρητον.

Και αΐτά με ως προς την πρώτην παρατήρησιν, την όποιαν έχω να κάμω. ‘Ως προς την δευτέραν παρατήρησιν, αΐτη άφορά αυτό τούτο τό κύριον αίτημα των Γαλαξειδιωτών, ή άποκατάστασις

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΗΧΩ

— Εύχαριστώ αναγγέλλομεν ότι δ' αξ. Πρόεδρος του Συνδέσμου Γαλαξειδιωτών, Ιατρός κ. Ηλ. Μακρής κατόπιν έπαυσης εις το Κρατικό Νοσοκομειον εγχειρήσεως την παρελθούσαν Κυριακήν ανέστρεψεν ήδη τελείως.

— Και οι φίλοι του τόν ειδαν με μεγάλην χαράν να επαναλαμβάνη ακούρατος, όπως πάντοτε, τα πολλά του καθήκοντα.

— Με χαράν μας πληροφορούμεθα ότι η κ. Τασία Ιωάν. Μπέρτη έτεκεν αίσιως άρσεν τήν 8ην τρέχ. Ιανουαρίου. Εις τούς εύτυχούς γονείς εύχόμεθα να τούς ζήση.

— Η δέ τις Χρυσούλα Κ. Μακρή και ο κ. Κώστας Λατσούδης ήρσαν βωνίσθησαν.

— Αφίκετο δι' όλίγας ημέρας εκ Γαλαξειδίου ο διακεκομένος συμπολίτης μας δικηγόρος και συνεργάτης της εφημερίδος μας κ. Ίσιδ. Σιδηρόπουλος.

— Ανεχώρησε δια θρακιαν διαμονήν εις τὸ Γαλαξειδί ο κ. Βασ. Ζήσιμος.

«ΓΑΛΑΞΙΔΙ»

Δίδος Εβας Βλάμη.

Υπό της συμπολίτιδος δεσποινίδος Εβας Ν. Βλάμη, έξεδόθη προσφάτως εις κοινήν τεύχος και με εικονογράφω έκτάκτως επιτυχή του επίσης συμπόλιτου μας γνωστού καλλιτέχνη κ. Σπ. Βασιλείου, λαογραφία και ήθογραφικα παραδόσεις της ναυτικής άκμης και ζωής του Γαλαξειδίου, υπό τόν τίτλον «ΓΑΛΑΞΙΔΙ» — ή μοίρα μας ναυτικής πολιτείας —

Τό έργον είναι πολλού λόγου άξιον και νομίζομεν χωρίς υπερβολήν ότι αποτελεί μίαν από τας καλλιτεράς εμπνεύσεις της σημερινής λογοτεχνίας και ως έκτέλεσις, αλλά και ως περιεχόμενον, δι' ο και έταξε δικαίως της εύφημον μνείας όλων τών κριτικών, οι όποιοι ήσχολήθησαν με τὸ έργον της δίδος Βλάμη εις τὸν ήμερησίον Τύπον. Με τὴ συγχαρητήρια τών άλλων συννευόμεν και τὰ ιδικά μας πρὸς τήν έκλεκτήν συμπολίτιδά μας.

την απόστασιν των από τὰ Σάλανα και την προαγωγήν των εις αυτοτελή πλέον Έπαρχίαν. Και έχω συμπληρωματικώς να προσθέσω εδὼ ότι τὸ κριτικόν αίτημα αυτό τών συμπολιτιών μας — και παρά τήν διάφορον, ως είδομεν, έπιήγησιν, του Έπαρχίου — δέν έμεινεν από τήν Κυβέρνησιν του Καποδιστριαύ επί πολὺν χρόνον άνικανοποίητον.

Και ναί μὲν δέν έχει περιωσθή συγκεκριμένον έγγραφον, εις τὸ οποίον να αναφέρεται ή προαγωγή αυτή, συμπεραίνεται όμως τούτο από ούχι μεταγενέστερα πολύ άλλα έγγραφα, εύρισκόμενα εις τὰ ἀταξινόμητα τοιαύτα του Γενικού Αρχείου του Κράτους του 1880, εις τὰ όποια ρητικῶς τὸ Γαλαξειδί αναφέρεται ως ξεχωριστή έπαρχία παραπλεύρως με τὰς ξεχωριστάς επίσης γειτονικάς έπαρχίας του Μαλονδρινίου, του Λιδωρκίου και τών Σαλώνας.

Αλλά εις τὸ προμνησθέν τεύχος τών «Νεοελληνικῶν Γραμματίων» του 1940 παρατίθεται άκόμη και ένα άλλο διά τήν πατρίδα μας ένδιαφέρον έγγραφον. Παρατίθεται επίσης και μία εικόνα ὡς τοιαυτή εκ χαλκογραφίας του προεπαναστατικού Γαλαξειδίου ως σημειῶ δι' μνημονευθείς διακεκομένους ιστοριοδίφης.

Χάριν της ιστορικής λεπτολόγου ακριβείας της μόνης διά κάθε τι, τὸ οποίον έχει σχέση με τήν πατρίδα μας, έχω τήν υποχρέωσιν ὡς άσכולηθῶ και με τὰ δύο αυτά. Και με τὸ δεύτερον έγγραφον και με τήν εικόνα. Αυτό όμως δέν ήμπορῶ να τὸ κάμω εις τὸ πρώτον μου τούτο σημείωμα, τὸ οποίον άλλωστε εξέταθη ήδη πολύ. Θά τὸ κάμω εις τὸ προσεχές.

Ημπορῶ όμως και αυτό τώρα να εἶπω, ότι τὸ μὲν δεύτερον περὶ Γαλαξειδίου έγγραφον, τὸ δημοσιευόμενον, ὡς είπομεν εἰς τὸν ρομνησθέν περιοδικόν δέν ήτο και τούτο ὡπως και τὸ άλλο ανέκδοτον, άλλ' έχει δημοσιευθῆ προ πολλῶν ετών άλλαχού, ὡς θά ίδωμεν. Η δέ εκ χαλκογραφίας παρατιθεμένη εικόνα δέν έχει με τὸ προεπαναστατικόν Γαλαξειδί και καμμίαν ἀπόλυτος σχέση. Αὐτὴ ἀνήκει ούχι εις τὸ Γαλαξειδί, αλλά εις τήν παράλιον παρὰ τήν Σμύρνην Μικρασιατικὴν πόλιν, τήν Παλαιάν Φώκαιαν.

ΗΛΙΑΣ Ι. ΜΑΚΡΗΣ

ΝΑΥΤΙΑΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Συμπολιται μας πλοίαρχοι, μηχανικοί κλπ. εργαζόμενοι εις τήν άπτήρη ναυτιλίαν.

Εις τὰ υπό Έλληνικήν σημαίαν άπόπλοια «Σουλῶτης» οι: Δημ. Βασιλείου, πρώτος πλοίαρχος, Αλξ. Πετρόδης, δεύτερος, Παν. Κούτουλας, ναύκληρος, Ίωάν. Τούφλας, θεμαστής, Άναστ. Κωστέλλος, ναύτης, Εὐθ. Κουτσογιωργάνης, θαλαμηπόλος.

Εις τὸ άτμ. «Έβενος», Άναστ. Α. Μπράτσος, μηχανικός.

Εις τὸ λιμπερτ «Κέκυρα», Παν. Τελής Χονδρομυχάλης, θαλαμηπόλος.

Εις τὸ λιμπερτ «Ήπειρος», Εὐθ. Βούλγαρης, άρχιθεμαστής.

Εις τς λιμπερτ «Μακεδονία», Βασ. Μανουδάκης, θαλαμηπόλος και Εὐθ. Δασκαλάκης, μάγειρος.

Εις τὸ άτμ. «Γ. Ποταμιῶνος», Δημ. Φούναρης, μάγειρος.

Εις τὸ άτμ. «Μαργαρίτα», Εὐθ. Ι. Μοσχολίος, δεύτερος, Βασ. Βαδοκιάς, θαλαμηπόλος, Γεώργ. Κυρίκος, θεμαστής.

Εις άπόπλοια υπό Ξένην σημαίαν.

Εις τὸ υπό Αιγυπτιακήν σημαίαν άτμ. «Πόρτ-Φουάτ» οι κ.κ. Παν. Σ. Πετιμεζιάς, πρώτος πλοίαρχος, Σπυρ. Π. Μητρόπουλος, δεύτερος πλοίαρχος, Κωνστ. Π. Άρσανίτης, πρώτος μηχανικός, Παναγ. Ν. Κάλφρας, δεύτερος.

Εις τὸ υπό Αμερικανικήν σημαίαν «Εφραμ Πρέβαρντ», Νικ. Στέφος, πρώτος πλοίαρχος.

Εις τὰ υπό Παναμαϊκήν σημαίαν άτμ. «Γεροδήμος», ο Κ. Δόγκας, μηχανικός.

Εις τὸ «Κατούμπα» οι Δημ. Ζ. Σκαρτούρος, θαλαμηπόλος και Άθ. Καρανασόπουλος επίσης θαλαμηπόλος.

Και εις τὸ «Σαντιέγκο» ο Ά. Χριστοδούλου, πρώτος πλοίαρχος.

Εις τὸ υπό Αγγλικήν σημαίαν άτμ «Βηθλέμ» οι Κωνστ. Ηλ. Κορδάς, θεμαστής και Νικ. Γ. Μητρόπουλος ναύτης.

ΑΝΑΧΩΡΗΣΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΔΡΩΣΙΝ ΛΙΜΠΕΡΤΥ

Τήν 15ην παρελθόντος ανεχώρησαν εκ Πειραιῶς δια τὸν ύπερωκεανείου «Πόλις τών Αθηνῶν» διά Ν. Υόρκην πρὸς επάνδρωσιν τών νεοαγορασθέντων λιμπερτῶν τῆς έταιρείας «Βλασσώφ» οι κάτωθι συμπολίται μας:

Νικ. Γ. Λογοθέτης ναύτης, Νικ. Άλεξανδρής θεμαστής, Λεωνίδας Πατρινός θεμαστής, Άθανάσιος Μπαρτζώτας ναύτης, Νικ. Τακόπουλος λιπαστής.

Επίσης ανεχώρησαν εκ Πειραιῶς διά Ν. Υόρκην πρὸς επάνδρωσιν τών ιδίων λιμπερτῶν οι έξής συμπολίται μας:

Τήν 20 Δ)θρίου διά τὸν άτμο-

Άλληλογραφία

Εὐθύμιον Δεδούσην, βουλευτήν, Αθηνῶν.

Μας διεβιβάθησαν διά τὸν πρόεδρον της Κοινότητος Γαλαξειδίου κ. Δροσοπούλου ένθαρσυντικά σας λόγια. Κρατοῦμεν σημείωσιν όλων. Με τὸ Γαλαξειδί άλλωστε, ὡπως αὐθόμητα έξεδηλώθητε εις τὸν σημερινῶν μας Πρόεδρον τήν ήμέραν τῆς πρώτης γεν. συνελεύσεως του Συνδέσμου και προ της έναρξεως αυτής, ὡς συνδέουν δεσμόν ιεροί. Και ακριβῶς από τήν φράσιν τῶν δεσμών σας, δεσμών, οι όποιοι δέν έχουν καμμίαν σχέση με κομματικά χρώματα, και εις τὰ όποια ο Σύνδεσμος μας καταστατικῶς υπόκειται καμμίαν ἀπόλυτος ανάμειξιν περιεχομένων πολλά.

Κοινωτικὸν Συμβούλιον Γαλαξειδίου.

Ελήφθη εν καιρῶ άπαντητικῶς σας έπιστολή. Είμεθα κατευθυνόμενοι δια πατριωτικά σας συναίσθημα τὰ και άμοιβαίαν κατανόησιν. Μας διδαι θάρρος πολὺ ή προθυμία σας. Ενημερώσατέ μας και γραπτῶς πρὸς δημοσιεύσιν εις τὸ «Γαλαξειδί» τὰ του ιστορικού της πρώτης έγκαταστάσεως του ήμιγυμνασίου αὐτόθι και μετέπειτα στριβξῶς του καθῶς και περὶ τών συγκεκριμένων δια τόν τόπον ὡλών και ήθικών δι' αὐτοῦ επιτυγχανόμενων ευεργετημάτων, ὡς και τών αναγκῶν του πρὸς ολοκλήρωσιν του σκοπού του.

Ίσιδωρον Σιδηρόπουλον, Αμφισσαν.

Διά τὰ δλοφίμως ένθαρσυντικά λόγια του άπαντητικῶς σας δελαιρίου σας έχταριστοῦμεν. Από σας προσοικῶς δέν άνεμένομεν τῶν γραφομένων μας διαφορετικῶν τῶν άπήχησιν. Περιεμένομεν ενεργῶν τήν συνεργασίαν σας εις τήν προαγωγήν της μελέτης τών ζητημάτων, τὰ όποια ιδιαίτέρως ένδιαφέρουν και κα τὰ τρόπον ζωικόν τόν τόπον μας.

πλοίου «Κόρη τών Αθηνῶν» οι Ίωάν. Π. Άνδρεόπουλος πλοίαρχος, Ηλ. Εὐθ. Μητρόπουλος μηχανικός, Νικ. Φαρνέλλης ναύκληρος, και Νικ. Δ. Σταμπολῆς αρχιθεμαστής.

Επίσης τήν 10 Ιανουαρίου ε. ε. διά τὸν άτμοπλοίου «Δημήτριος» οι Εὐθύμιος Ι. Ζήσιμος πρώτος πλοίαρχος, Ίωάν. Εὐθιμίον Φούσκας πρώτος πλοίαρχος, Εὐθύμιος Άντ. Δροσοπούλος ναύκληρος, Ίωάννης Σκαυδάς φροντιστής και Κωνσταντ. Κ. Τσελες, Εὐθ. Π. Κατηγιάννης, Λά τσοβας Γ. Αγγουράς, Βασ. Β. Σάνσης, θαλαμηπόλοι. Επίσης οι ναῦται Νικ. Ηλ. Σταμπολῆς, Εὐθύμ. Κατούλης, Νικ. Σγατζάκης, Πέτρος Α. Κατίκας, Νικ. Γ. Τραγανῆς, Ίωάν. Δρίτσας, Γρηγ. Βούλγαρης και Γεώργ. Μανναδούκοις, καθώς και οι θεμασταί Νικ. Κουλούρης και Νικ. Στεργίου.

ΔΙΑ ΤΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Πρὸς τὸν Πρόεδρον του Συνδέσμου Γαλαξειδιωτῶν άπεστάλησαν επ' εύκαιρία της άποστολής υπ' αὐτοῦ βοθημάτων 400.000 δρχ. πρὸς διανομήν εις τούς άπόρους της πατρίδος μας κατά τὰς εορτάς, δύο έπιστολαί. Μία του Προέδρου της Κοινότητος Γαλαξειδίου κ. Δρόσου Δροσοπούλου και έτέρα του Φιλανθρωπικού Συνδέσμου Κυριῶν και Δεσποινίδων Γαλαξειδίου.

Δημοσιεύομεν κατά σειράν και τὰς δύο εἰδήσ κατατέρω:

Γαλαξειδί 27 Δ)θρίου 1946.

Άγαπητοί συμπολίται.

Από καιροῦ ὡλοι οι Γαλαξειδιῶται παρακολουθοῦμε με λαχτάρα και θέρημ τήν εἰσαν γι' αὐτὸν τόν τόπο προσπαθειῶν σας και τὰ βλέματά μας είναι πάντοτε έστραμμένα πρὸς ὑμᾶς. Νομίζομεν περιττόν ἴσως να εἴπωμεν ότι, τίποτε δέν θά υπάξη ήρωότερον της προσπαθείας σας αὐτῆς, του ιδανικού του Συνδέσμου δια τήν άνόρθωσιν της γλυκειᾶς πατρίδος μας, του Γαλαξειδίου μας.

Και σήμεραν ἰδού ή άρχή. Ελήφθησαν αι 400.000 δρχ. δια τούς άπόρους μας. Οι Γαλαξειδιῶται του Πειραιῶς και τών Αθηνῶν ένθυμήθησαν τὸ φαιγητῶν πτωχῶν συμπαιριωτῶ μας κατά τὰς μεγάλας αὐτῆς ήμέρας και από τόν ὀλίγο μισθόν τους, ο ὅποιος ἴσως να μη φθάνη σ' αὐτοῦς έστειλαν ὡτι μποροῦσαν δια να χαρίσουν και εις αὐτάς τὰς οικογενείας τήν χαράν.

Δάκρυα συγκινήσεως τρέχουν από τούς ὀφθαλμούς μας δια τήν χειρονομία σας αὐτή, καθώς και δια τόν άγιο σκοπὸ σας.

Δεχθῆτε ὡς παρακαλοῦμεν τὰς μισίας θεμαῖς εὐχᾶς τῶν άνακουφισθέντων ὡφ' ὑμῶν, ὅσον και εἰμῶ, τὸ Κοινοτικὸν Συμβούλιον και ὡλον τών άλλων συμπαιριωτῶν μας.

Επίσης δεχθῆτε και τὰς άπειροῦς έγκαρδίους εὐχᾶς μας δια τὸ νέον έτος.

Με βαθειάν εκτίμησιν
ΔΡΟΣΟΣ Ε. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ
Πρόεδρος Κοινότητος.

Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Η δευτέρα έπιστολή έχει οἷτος: Έν Γαλαξειδίω τῆ 28 Δθρίου 1946.

Άξιότιμοι Κύριοι

Παρὰ τὸ κ. Βασιλείου Ζησίμου ελήφθη τὸ ποσόν τών τετρακοσίων χιλιάδων (400.000) δρχ. τὸ ὅποιον διανεμήθη κατά τὰς άγίας ήμέρας εις τούς άπόρους της πόλεως μας.

Διά τήν εγενήτῃ ταύτην προσφορῶν σας τὸ Διοικητικόν Συμβούλιον του Φιλανθρωπικού Συλλόγου παρακαλεῖ ὑμᾶς, ὡπως δεχθῆτε τὰς θεμαῖς του εὐχαριστίας ὡς και τὰς εύχαριστίας τών ευεργετηθέντων άπόρων, εν ταυτῶ δε και τὰς εὐχᾶς

Η ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ ΓΑΛΑΞΙΔΙ

Από καιροῦ ήδη ή συγκοινωνία με τὸ Γαλαξειδί γίνεται δια θαλάσσης μέσον του σιδηροδρόμου Πελοποννήτου μέχρι Κορίνθου και εἰκείθεν άτιμολογῶς με τὸ άπόπλοιο «Έσπερος» έκάστην Πέμπτην, δηλ. ἀπαξ της εβδομάδος. Διά ξηρᾶς ή συγκοινωνία διεξάγεται καθημερινῶς δια λεωφορείων μέχρις Ιτέας και εἰκείθεν δια βενζινοκινήτων εις τὸ Γαλαξειδί. Αι άναχωρήσεις γίνονται εκ Πειραιῶς τήν 7ην πρωινήν εκ τού καφενειου τὸ «Γαλαξειδί» του συμπόλιτου μας κ. Π. Σκαφτούρου, εἰς Αθηνῶν δέ τήν 7.30' π.μ. εκ τού πρακτορείου αυτοκινήτων Αμφισσης—Ιτέας επί της ὁδοῦ Σατοβριάνδου παρὰ τὸ ξενοδοχείον «Κασταλία». Τὰ λεωφορεία φθάνουν αὐτῆς ἡμέρας εις Ιτέαν κατά τήν 6—7ην ὡραγεματινήν με διάρκειαν ταξιδίου 14 περιῶν ὡρῶν.

Αἱ τιμαὶ τῶν εισιτηρίων κατ' ἐπιβάτην είναι:

Έκ Πειραιῶς	δρχ. 20.000
Έξ Αθηνῶν	18.000

Κόμιστρα κατ' ὄκταν:

Έκ Πειραιῶς	δρχ. 350
Έξ Αθηνῶν	300

Η ΦΙΛΟΔΑΣΙΚΗ

ΓΑΛΑΞΙΔΙ, Ιανουάριος. — Από τῆς πρώτης ήμέρας της άπελευθερώσεως ένεφανίσθη και πάλιν εις τόν στίβον της Γαλαξειδιατικῆς ζωῆς ή Φιλοδασική Ένωσις, συνεχίζουσα τὸ έργον τὸ ὅποιον ὡχι μόνον είχε ανακόψει, αλλά και εν μερεί είχε καταστρέψει ο πόλεμος. Φιλοφρόδοι και ευγενεῖς τήν ψυχρήν συμπόλιται μας έπομίσθησαν τὸ βαρὺ και δύσκολον έργον της αναδασώσεως, με τὸ ὅποιον θά μᾶς διηή ή εύκαιρία πολλές φορές να ασχοληθῶμεν.

Αρραβῶνες

Τους μνηστευθέντας Δεσποινίδα Χρυσούλαν Κων. Μακρῆ μετὰ του εἰς Έρατεινῆς έκλεκτοῦ νέου κ. Δ. Λατσούδη συγχαίρω έγκαρδίως.

ΠΑΝ. ΜΑΛΛΙΟΣ

Δωρεά

Ο κ. Κώστας Α. Μητρόπουλος μᾶς απέστειλε δραχμάς εἰκόσι χιλιάδας ὡπέρ τών άπόρων του Συνδέσμου μας εις μνήμην του εν Αμερικῆ αποβιώσαντος Λαζάρου Π. Στεργίου.

ὡλον τών συμπολιτῶν μας επί τῶ Νέφ έτε.

Με εκτίμησιν και εύχαριστίας
Η πρόεδρος, Δόλα Πετραντζά.
Η Γραμματεὺς, Άσπ. Βασιλείου.

Τὰ παλιὰ του Γαλαξειδίου

ΤΟ ΚΑΖΑΝΙ

Στὸ μὲν τὸ Γαλαξειδί, σὲ μιά γωνιά του και κοντὰ στὸ μουράγιο χρονια και χρονια παραστῆκει ένα καζάνι. Τώρα δέν υπάρχει πλέον. Τὸ βλέπαμε όμως μικροί ὡρες κ' ὡρες, διαν με τὸ σοφόκο τὸ κίματα προσπαθοῦσαν να τὸ καθαλιξοῦν κ' αὐτὸ τὰ τινάζε μακριὰ γιὰ να ξαναίθων με άπέλειωτη ήτοιμονή. Τὸ βλέπαμε και μεγάλοι και άναρωσιόμαστε σάν τι νάθελε εκεί, ποιανῆς έποχῆς άπομεινῶν να ήταν, από τὸν έργοστάσιο γέριμο πλέον να άποτραβήτρηκε ή ποιες θάλασσες νάχε περάσει, τι καιροῦς να είχε περιωρήσει και ποιός να τ' άκούμασε κεί χωρίς να τόν νοιάξη άλλο.

Όταν ή θάλασσα είχε πωινιάστα τὰ λιγοστά καρφιά πὸν τ' άπόμειναν και τὰ στήθια του έδειχναν κίτρινα από τή σκουριά κάτω άπ' τὸν ήλιο. Οι άρμῶι του ήταν μωσανογμένοι κ' ή θάλασσα του χάιδενο άπαλά τὰ πλευρά με τήν ίδια έγνοια που άπαλοχαίδεινε κανεις συγγενῆ του που τόν ήπρον τὰ γεφώματα. Κι' ὅταν οι βαρκούλες που ήταν λίγο πὸ πέρα από τὸ καζάνι άραγμένες σιγοκοινοῦνταν στὸ έλαφρὸ κίματά, λέγαμε πὸς ήταν από συμπόλια γιὰ τὸ καταφρονεμένο αὐτὸ λειψανο του καιροῦ.

Κάποιον θεάον που καθόμαστε στὸ καφενειο του Μικρούτσικου άγνάντια στὸ μὲν δέν ξέρω πὸς μούθε να ρωτήσω τόν καπετᾶ-Θύμιο, ένα παλιὸ κ' άπ' τούς πὸ καλούς καπετᾶνιο του Γαλαξειδίου να μου πῆ τι ξέρει γιὰ τὰ καζάνι του μὲν.

Ο καπα-Θύμιος, λεβέντικη κορμοστασιά μ' ὡλα του τὰ χρονια και τὰ χιονισμένα μαλλιά του, παλταξί

δεμμένος με τὸ πατρικό του καράβι από Μπαρσελόνα ὡς τὴ Μπραίλα και τὸ Ταϊγάνι και με κάποιους άρχοντικούς τρόπους που τόν ξεχώριζαν, ήταν από τούς πρώτους που κα τάλαθαν από γήγγορα τὸ παλι θάδινε τή θέση του στὸν άτμῶ και συγκέντρωσε τὰ κεφάλαιά του κ' άγόρασε συνεταιρικά με άλλους συγγενεις του πατρί. Και κάθε φορὰ που τόν συναντοῦσα τᾶχα κρυφῆ χαρά να τόν ρωτῶ γιὰ τὰ παλιὰ χρονια του Γαλαξειδίου, τόν καιρὸ που τὰ κότερα, οι μωρατῶρες, τὰ λὸβερρα και τὰ καράβια γυρῶσαν κατά τὰ Χριστογέννηνα κ' έβλεπε τὰ ναυτὰ κια από μούτσο ὡς καπετᾶνιο ν' άνηφορῶζον με τάνιορνια τους τὸν άνητον του Άη-Νικόλα ή της Αγίας Παρασκευῆς χαρομένα και γελαστά που ξαναπατήσαν τήν πέτρα του Γαλαξειδίου ὡστερα από τή φοβερή μάνητα του πελάγου.

Ο καπα-Θύμιος δέν ήξερε και πολλά πράματα γιὰ τὸ καζάνι που παιδεύε τήν παιδική μας φαντασία. Μικρός άκόμη τὸ βρήκε κ' αὐτὸς εκεί στη γωνιά του μὲν ὡλον άπορῶμένο. Κι' ὡπως ὡλα τὰ παιδιὰ κατέβαινε κ' ο ίδιος από τὸ σπῆτι του καπνοῦ ὡρες κατά τὸ μεσημέρι, εφινε τὰ ρούχα του, ὡπως κ' οι άλλοι στὸ μουράγιο και κολυμποῦσε εκεί. Τὸ βῆ και τὴ χαρὰ ήταν ή ὡρα του κολυμποῦ γιὰ τὸ παιδί! Τὴ ξεφωνῆ τὰ κ' άντῶρα και νανῆγι, τὴ βουτιές και μακροβουτι και καθάλας ὡλον στὸ άπορῶμένο καζάνι κ' ὡστερα πάλι βουτιές. Η θάλασσα σάν καλή μητέρα δεχόταν με ήτοιμονή να τήν άνατάρᾶζον, να τήν καθαλιξε, να πέφτουν άπάνω της άνίσκελα, να τήν

κλωστοῦνε και να τήν δέχνουν και να τή φτύνουν και να ρίχνονται ὡστερα στὸ κόρφο της και να σηκῶνται πάλι ξαφνικά. Στὸ παιχνίδι αὐτὸ πάντα ξεχνῶντοσαν τὰ παιδιὰ. Ποιὸ να συλλογισθῆ πὸς ήταν περασμένη ή ὡρα και στὸ σπῆτι τῶν άνησυχῶσαν! Και σάν κατέβαιναν οι μανουλιές τους να τὰ ζητήσουν τεντώνοντας από τὸ μουράγιο τὰ χέρια τους με παρακάλια ή με φοβέρες και νένα από τὰ παιδιὰ δὲ λογάριζε άλλο παρὰ πὸς να παῖξη άκόμη λίγο με τὸ νερὸ ὡτι και να τὸ περιέμεινε στὸ σπῆτι.

Γιὰ να τόν γιατρέψουν τὸ Θύμιο από τὸ μεγάλο του ἔρωτα στὸ κολύμπι μᾶ μερὰ στείλανε οι δικῶι του από τὸ σπῆτι και πήραν τὰ ρούχα του από τὸ μουράγιο μόλις γδύθησε κ' έπεσε στη θάλασσα. Όταν βγήκε από τὸ νερὸ κ' εἶδε πὸς τὰ άλλα παιδιὰ ντυθήσανε κ' έφυγαν ένα-ένα κ' άπόμεινε μονάχα αὐτὸς θεόγυμνος πῆστηκε στήν άρχή ή άναπνοή του. Κίτταξε και ξανακίτταξε γύρω του, μα ὡστε τὸ πουκάμισό του δέν βρισκότανε. Τὰ λιγοστά παιδιὰ που είχαν άργοπορήσει, άρχισαν τὰ γέλια κ' ὡστερα δάλλθηκαν να τόν πειράζον.

—Α, ὡ ο Θύμιο. Α, ὡ ο Θύμιο ἔχασε τὰ βρακιά του.

Στήν αρχή γέλασε κ' αὐτὸς πιστευόμενος πὸς κάποιος τούκοῦψε τὸ ρούχα ἔτσι γιὰ χορατὸ. Μᾶ ή ὡρα περνοῦσε, τὰ παιδιὰ είχανε φύγει ὡλα κ' ο Θύμιο έμεινε στὸ μουράγιο θεόγυμνος, άνακαθιστὸς με τὸ πρόσωπο πρὸς τή θάλασσα. Άπελιπμιένος, άνακαθισμένος και ντροπιασμένος συλλογιότανε πὸς θά πάει στὸ σπῆτι του, τὴ θά εἰπῆ και τὴ θά τὸ εἴπουν. Και προ πάντων τὴ θά τὸ εἴπουν!

Και να ήταν μονάχα αὐτὸ. Στὸ άντικρινὸν μπαλκόνι άπάνω από τὸ

καφενειο του Μικρούτσικου μᾶ γυναικα τόν εκύττωζε. Σάν να της εἰχότανε λῆπη, σάν να της εἰχότανε γέλιο. Ητανε ή γυναίκα του Μάστρο-Κωσταντῆ του πανεμμένου ὡραχιώτορα που έσκαρῶνε τὰ ὡραότερα καράβια που ήτανε χρονια και χρονια ή δόξα και τὸ καμῶρι του Γαλαξειδίου και τὰ καταλάβαινε, μιλλια μακριὰ από τὸ ὡσπρο σημάδι που είχε στήν κορφή του τὸ πλοιο κ' ὡλιμουρο. Σὲ λίγο από συμπόλινα του φώναζε: —Θύμιο, Θύμιο. Ο Θύμιος ὡμως που να γυρῆσει καὶ πὸν να κωτῆξη. Πὸς να γυρῆσει, που ήταν ὡλόγυμνος. Και πὸς να κωτῆξη με τὰ μάτια βουκαμμένα; Καμῶθηκε πὸς δέν άζουνε, μα ή φωνή ξανακούστηκε πονετικά και καταδεχτική:

—Περῆμεν Θύμιο, Θύμιο περιέμενε παιδί μου μᾶ στιγμή.

Η καλή γειτόνισσα κατέβηκε από τὸ μπαλκόνι της, τόν εἰζήγωσε και τὸν έδωσε να φορέση ένα παντελόνι κ' ένα πουκάμισο.

—Αἴντε τώρα, τὸν εἶπε, ντύσου ὡπως-ὡπως και πήγαινε γλήγορα σπῆτι. Τὰ ρούχα σου τὰ πήρε ή μάνα σου γιὰτι δέν θέλει να ξεκολλήσης άπ' τή θάλασσα, ὡταν άρχισης τὸ κολύμπι...

—Καλά-καλά δὲ θυμάμαι, μού πρόσθεσε ο καπα-Θύμιος, τὴ υποδοχή μου κάμανε στὸ δρόμο ὡσο με βλέπαμε με ξένα ρούχα, ένα παντελόνι κοντὸ-κοντὸ γιὰ τὸ μᾶί μου κ' ένα πουκάμισο στενό-στενό γιὰ τίς πλάτες μου. Δὲ θυμάμαι ὡστε τὸ μουράγιο μού κάμανε στὸ σπῆτι μου, ὡταν εἰρτασα. Θυμάμαι ὡμως, γιὰτι αὐτὸ δὲ ξεχνιέται ποτέ, θυμάμαι πὸς έκείνη ήμέρα στάθηκε ή άρχή ὡλης της κατοπινῆς εύτυχίας μου. Σὲ λίγα χρονια ή καλόφωχη κ' ευγενικά έκείνη γυναίκα γινότανε πθερά μου.

Κ. Ε. ΑΥΓΕΡΗΣ

πηρ/ση: Ηλίας Π. Κοιμπαρούλης